

PREDLOG ZAKONA
O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O STEČAJU

Član 1.

U Zakonu o stečaju („Službeni glasnik RS”, br. 104/09, 99/11 – dr. zakon i 71/12 – US), u članu 19. stav 2. menja se i glasi:

„Stečajni upravnik ima status službenog lica u smislu odredaba Krivičnog zakonika kojima se reguliše položaj službenog lica.”

Član 2.

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

Stečajnog upravnika imenuje stečajni sudija rešenjem o otvaranju stečajnog postupka.

Izbor stečajnog upravnika vrši se metodom slučajnog odabira sa liste aktivnih stečajnih upravnika za područje nadležnog suda, koju sudu dostavlja Komora stečajnih upravnika (u daljem tekstu: Komora). Ministar nadležan za poslove privrede (u daljem tekstu: ministar) propisuje bliže uslove i način izbora stečajnog upravnika metodom slučajnog odabira.

Izuzetno, izbor stečajnog upravnika može se vršiti odabirom sa liste aktivnih stečajnih upravnika za teritoriju Republike Srbije ako delatnost stečajnog dužnika, složenost slučaja ili potreba za specifičnim iskustvom stečajnog upravnika to zahteva.

Izbor stečajnog upravnika iz stava 3. ovog člana je dozvoljen u slučaju kada je ukupna imovina stečajnog dužnika veća od 500.000.000 dinara prema poslednjem finansijskom izveštaju i ako je broj zaposlenih kod stečajnog dužnika veći od 50 na dan podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka.

Stečajni poverioci imaju pravo da predlože stečajnom sudiji imenovanje stečajnog upravnika uz predlog za otvaranje stečajnog postupka.

U slučaju da stečajni poverioci čija potraživanja čine više od 60% stečajnih potraživanja iskazanih u izveštaju iz člana 68. stav 2. ovog zakona isključujući potraživanja povezanih lica, predlože stečajnog upravnika, stečajni sud je obavezan da ga imenuje.

U prethodnom stečajnom postupku, privremeni stečajni upravnik se imenuje rešenjem stečajnog sudije na isti način kao u slučaju imenovanja rešenjem o otvaranju stečajnog postupka.

Izuzetno od st. 2, 3, 4, 5, 6. i 7. ovog člana, u stečajnom postupku nad pravnim licem koje je u većinskoj javnoj ili društvenoj svojini, kao i u slučaju kada je tokom stečajnog postupka razrešen stečajni upravnik ili se promeni vlasnička struktura tako da stečajni dužnik postane pravno lice u većinskoj javnoj svojini, stečajni sudija vrši izbor stečajnog upravnika i privremenog stečajnog upravnika na predlog organizacije za nadzor iz člana 22. ovog zakona kao jedinog ovlašćenog predlagača.

Član 3.

U članu 21. stav 1. tač. 2) i 4) posle reči: „direktor” u određenom padežu, dodaju se zapeta i reč: „vlasnik” u odgovarajućem padežu, a posle reči: „stečajnog dužnika” reči: „ili povezanog lica”.

U tački 3) posle reči: „stečajnim dužnikom” dodaju se reči: „ili povezanim licem”.

U tač. 5), 6), 7) i 9) posle reči: „stečajnog dužnika” dodaju se reči: „ili povezanog lica”.

Član 4.

Naslov iznad člana 22. menja se i glasi:

„Organizacija za nadzor stečajnih postupaka”

U članu 22. stav 1. menja se i glasi:

„Posao nadzora ekonomske opravdanosti postupanja stečajnih upravnika i ekonomske opravdanosti i izvodljivosti plana reorganizacije, izveštavanja i praćenja stečajnih postupaka poverava se organizaciji koja je posebnim zakonom određena da obavlja ove poslove (u daljem tekstu: Organizacija za nadzor).”

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3, koji glase:

„Organizaciji za nadzor poverava se zastupanje svih poverilaca u javnoj svojini (javna preduzeća i druga pravna lica sa većinskom svojinom Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, Poreska uprava, Uprava carina, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republički fond za zdravstveno osiguranje, Republička direkcija za robne rezerve, Fond za razvoj Republike Srbije i drugi republički organi i organizacije) u svim stečajnim postupcima.

Poslove organizacije za nadzor do stupanja na snagu posebnog zakona obavlja Agencija za privatizaciju.”

Dosadašnji st. 2. i 3. koji postaju st. 4. i 5. menjaju se i glase:

„Organizacija za nadzor može podneti plan reorganizacije odnosno unapred pripremljeni plan reorganizacije za stečajne dužnike u većinskoj javnoj ili društvenoj svojini u skladu sa ovim zakonom.

Ministar propisuje osnove i merila za određivanje naknade za nadzor, praćenje i izveštavanje o stečajnim postupcima.”

Član 5.

U članu 23. stav 1. posle reči: „izdaje” dodaju se reči: „i obnavlja”, reči: „ovlašćena organizacija” zamenjuju se rečju: „Komora”, a posle reči: „o izdavanju” dodaju se reči: „ili obnavljanju”.

U stavu 2. tačka 4) menja se i glasi:

„4) ima tri godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom ili tri godine radnog iskustva na poslovima asistenta stečajnog upravnika ili tri godine radnog iskustva na poslovima ovlašćenog revizora u skladu sa propisima kojima se uređuje revizija;”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„U programu polaganja stručnog ispita za dobijanje licence obezbediće se provera znanja iz oblasti stečajnog prava, finansijskog izveštavanja, računovodstva, programa za

automatsko vođenje stečaja i elektronsko izveštavanje. Pre izdavanja licence kandidat mora uspešno proći obuku iz korporativnog upravljanja.”

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6, koji glasi:

„Asistent stečajnog upravnika je lice sa visokom stručnom spremom upisano u imenik asistenata stečajnih upravnika koji se osposobljava za zvanje stečajnog upravnika.”

U dosadašnjem stavu 5. koji postaje stav 7. reči: „ovlašćena organizacija” zamenjuju se rečju: „Komora”.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 8. reči: „i 5.” zamenjuju se rečima: „i 7.”.

Dosadašnji st. 7. i 8. postaju st. 9. i 10.

Član 6.

U članu 24. st. 1, 2, 3, 6. i 8. reči: „ovlašćena organizacija” u određenom padežu zamenjuju se rečju „Komora” u odgovarajućem padežu.

U stavu 2. reči: „Stečajni upravnik može obnoviti licencu” zamenjuju se rečima: „stečajnom upravniku se obnavlja licenca”.

Član 7.

U članu 25. stav 1. menja se i glasi:

„Komora vodi imenik stečajnih upravnika, kancelarija stečajnih upravnika i imenik asistenata stečajnih upravnika.”

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Komora je dužna da sve podatke i izmene imenika dostavlja Organizaciji za nadzor u roku od osam dana od dana izmene.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„U imenik stečajnih upravnika kao aktivni stečajni upravnici upisuju se lica koja su, osim licence za obavljanje poslova stečajnog upravnika, dostavila dokaz o postojanju obaveznog osiguranja od profesionalne odgovornosti za tekuću godinu i koja su se registrovala kao preduzetnici ili su zaposleni u kancelariji stečajnog upravnika.”

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6, koji glase:

„Kancelarija stečajnog upravnika ima status privrednog društva koje se isključivo bavi sprovođenjem stečajnih postupaka, kao i pravnim i računovodstvenim poslovima, upravljačkim delatnostima i savetovanjem u vezi poslova upravljanja koji su u funkciji obavljanja poslova stečajnog upravnika. U imenik kancelarija stečajnih upravnika Komora upisuje samo ona privredna društva koja zadovoljavaju ovaj uslov i imaju zaposlenog barem jednog aktivnog stečajnog upravnika. Ministar bliže propisuje način provere uslova upisa u imenik.

Za štetu koju stečajnim, razlučnim i založnim poveriocima prouzrokuje stečajni upravnik, glavni dužnik je stečajni upravnik, a kancelarija stečajnog upravnika solidarno odgovara do visine štete od 5.000.000 dinara.”

Dosadašnji stav 4. koji postaje stav 7. menja se i glasi:

„U imenik aktivnih stečajnih upravnika ne može biti upisano lice koje je u radnom odnosu, osim ako je zaposleno u kancelariji stečajnog upravnika.”

Posle stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„U imenik asistenata stečajnih upravnika, upisuju se lica sa visokom stručnom spremom zaposlena u kancelariji stečajnog upravnika koja Komori prijavi stečajni upravnik. Stečajni upravnik ne može prijaviti više od tri asistenta. Stečajni upravnik je dužan da bez odlaganja pismenom izjavom obavesti Komoru o promeni statusa lica koje je prijavljeno kao asistent stečajnog upravnika.”

U dosadašnjim st. 5. i 6. koji postaju st. 9. i 10. reči: „ovlašćena organizacija” u određenom padežu zamenjuju se rečju: „Komora” u odgovarajućem padežu.

Član 8.

Član 26. briše se.

Član 9.

U članu 27. stav 1. posle tačke 2) dodaje se tačka 2a), koja glasi:

„2a) u roku od 15 dana od dana imenovanja sačini listu verovatnih stečajnih i razlučnih potraživanja po isplatnim redovima na osnovu knjigovodstvenih podataka i dostavi je sudu i Organizaciji za nadzor;”.

Posle tačke 7) dodaje se tačka 7a), koja glasi:

„7a) u roku od 30 dana od dana imenovanja izvrši analizu poslovanja stečajnog dužnika za period od 5 godina pre pokretanja stečaja, i za svaku godinu sačini listu priliva i odliva, listu otuđene imovine i listu svih ugovora o otuđenju, analizira poslovanje sa povezanim licima, utvrdi poštovanje zabrane sukoba interesa, proboja pravne ličnosti i poštovanje odredaba Zakona o privrednim društvima koje se tiču postupanja u najboljem interesu stečajnog dužnika i njegovih poverilaca i podnese izveštaj sudu i Organizaciji za nadzor;”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Svi izveštaji stečajnog upravnika su javni dokumenti i javno se objavljuju u elektronskom obliku na internet stranici Organizacije za nadzor.”

Dosadašnji st. 2, 3, 4, 5. i 6. postaju st. 3, 4, 5, 6. i 7.

Dosadašnji stav 6. koji postaje stav 7. menja se i glasi:

„Stečajni upravnik je dužan da u vršenju svojih poslova pruža uvid u svoj rad Komori, te da obezbeđuje neophodne podatke i dokumentaciju, kao i da saraduje u postupku vršenja nadzora nad njegovim radom.”

Dosadašnji st. 7, 8. i 9. postaju st. 8, 9. i 10.

Dosadašnji stav 9. koji postaje stav 10. menja se i glasi:

„Ministar donosi nacionalne standarde za upravljanje stečajnom masom.”

Član 10.

Član 29. menja se i glasi:

„Član 29.

Stečajni upravnik dostavlja tromesečne pisane izveštaje o toku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase odboru poverilaca, stečajnom sudiji, Komori i Organizaciji za nadzor u roku od 20 dana od dana isteka tromesečnog perioda.

Stečajni upravnik je dužan da izveštaje dostavi elektronskim putem, a Organizacija za nadzor je dužna da izveštaje javno objavi u roku od sedam dana od dana

prijema na svojoj internet stranici. Stečajnom sudiji se izveštaji dostavljaju u pisanom obliku.

Na zahtev odbora poverilaca ili poverilaca čija su ukupna utvrđena ili osporena potraživanja veća od 20% od ukupnog iznosa prijavljenih potraživanja stečajnih poverilaca, stečajni upravnik je dužan da dostavlja i mesečne i druge izveštaje najkasnije u roku od 20 dana od dana prijema zahteva.

Pisani izveštaj može se dostaviti poštom, faksom, elektronskim putem ili ličnom dostavom.

Tromesečni izveštaj naročito sadrži:

- 1) spisak imovine koja je prodana, prenesena ili na drugi način otuđena;
- 2) spisak gotovinskih priliva i odliva učinjenih u toku prethodna tri meseca;
- 3) početno i krajnje stanje na računu stečajnog dužnika;
- 4) spisak obaveza stečajnog dužnika;
- 5) spisak angažovanih stručnjaka i iznosa koji su im isplaćeni.

Privremeni stečajni upravnik dostavlja poseban pisani izveštaj o toku prethodnog stečajnog postupka licima iz stava 1. ovog člana, koji naročito sadrži podatke iz stava 5. tač. 1) do 4) ovog člana.

Stečajni upravnik dostavlja završni račun stečajnom sudiji, odboru poverilaca i Organizaciji za nadzor.

Obrazac i način dostavljanja izveštaja iz stava 1. ovog člana bliže propisuje Organizacija za nadzor.

Član 11.

U članu 32. stav 3. menja se i glasi:

„Na predlog stečajnih poverilaca, koji imaju više od 60% ukupnih verovatnih i utvrđenih stečajnih potraživanja isključujući potraživanja povezanih lica, za razrešenje i istovremeno imenovanje novog stečajnog upravnika, stečajni sudija će razrešiti stečajnog upravnika i kada ne postoje razlozi za razrešenje iz stava 1. ovog člana i istim rešenjem imenovati predloženog stečajnog upravnika.”

Stav 4. menja se i glasi:

„Odbor poverilaca, Komora i Organizacija za nadzor imaju pravo da stečajnom sudiji podnesu primedbe na radnje stečajnog upravnika.”

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5, 6. i 7, koji glase:

„Stečajni sudija je dužan da u roku od tri dana od dana podnošenja primedbi na radnje pribavi izjašnjenje stečajnog upravnika ili odbaci primedbu kao neurednu.

Stečajni sudija odlučuje o primedbi na radnje stečajnog upravnika u roku od sedam dana od dana izjašnjenja stečajnog upravnika. stečajni sudija može da zahteva dodatne podatke od podnosioca primedbe kao i ekonomske analize i mišljenje od Organizacije iz člana 22. ovog zakona.

Svaki stečajni i razlučni poverilac ima pravo da odboru poverilaca podnese primedbe na radnje stečajnog upravnika. Odbor poverilaca u roku od 7 dana od dana izjašnjenja stečajnog upravnika odlučuje o tome da li će i sam podneti primedbu stečajnom sudiji.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 8.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 9. reči „ovlašćenoj organizaciji” zamenjuju se rečju: „Komori”.

Dosadašnji stav 7. postaje stav 10.

Član 12.

U članu 34. posle stava 7. dodaje se novi stav 8, koji glasi:

„Nagrada i naknada stvarnih troškova se isplaćuju na račun preduzetnika ili kancelarije stečajnog upravnika kod koje se stečajni upravnik vodi kao zaposleni.”

Dosadašnji stav 8. postaje stav 9.

Član 13.

Posle člana 34. dodaju se naziv odeljka i čl. 34a, 34b, 34v, 34g, 34d, 34đ, 34e, 34ž, 34z, 34i, 34j, 34k, 34l, 34lj, 34m, 34n, 34nj, 34o i 34p, koji glase:

„2.2a Komora

Član 34a

Komora je profesionalno udruženje u koje se udružuju svi stečajni upravnici upisani u imenik.

Komora posluje kao neprofitno udruženje.

Komora ima svojstvo pravnog lica sa ovlašćenjima određenim zakonom i statutom Komore (u daljem tekstu: statut).

Komora se upisuje u Registar udruženja shodnom primenom propisa koji uređuje registraciju udruženja na način i po postupku koji je propisan zakonom kojim se uređuje postupak registracije u Agenciji za privredne registre.

Sedište Komore je u Beogradu.

Poslovi komore

Član 34b

Komori obavlja sledeće poslove kao poverene: odlučivanje o zahtevu za upis u imenik stečajnih upravnika, kancelarija stečajnih upravnika i asistenata stečajnih upravnika, vođenje imenika stečajnih upravnika, kancelarija stečajnih upravnika i asistenata stečajnih upravnika i vođenje disciplinskih postupaka protiv stečajnih upravnika.

Nadzor nad radom Komore u delu poverenih poslova obavlja Ministarstvo nadležno za poslove privrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Komora:

- 1) donosi statut, kodeks profesionalne etike stečajnih upravnika i druge akte, u skladu sa zakonom i statutom;
- 2) čuva ugled, čast i prava profesije stečajnih upravnika;

- 3) stara se da stečajni upravnici savesno i u skladu sa zakonom obavljaju svoje poslove;
- 4) predstavlja stečajne upravnike kod državnih organa radi zaštite prava i interesa profesije;
- 5) stara se o stručnom usavršavanju stečajnih upravnika i organizuje stručne skupove, seminare i savetovanja u oblasti stečaja;
- 6) uspostavlja i ostvaruje saradnju sa komorama stečajnih upravnika drugih zemalja;
- 7) obavlja druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom.

Statut

Član 34v

Statutom i drugim opštim aktima Komore uređuje se organizacija i poslovanje Komore, način izbora organa Komore i druga pitanja od značaja za rad Komore.

Ministarstvo daje saglasnost na statut i druge opšte akte Komore u delu koji se odnosi na poverene poslove.

Organi

Član 34g

Organi Komore su: Skupština, Izvršni odbor, Nadzorni odbor i Predsednik Komore.

Skupština

Član 34d

Članovi Skupštine Komore su stečajni upravnici upisani u imenik.

Skupština Komore:

- 1) donosi statut, kodeks profesionalne etike stečajnih upravnika i druge akte Komore;
- 2) bira članove izvršnog i nadzornog odbora, predsednika Komore i članove drugih organa Komore;
- 3) odlučuje o drugim pitanjima predviđenim zakonom i statutom.

Izvršni odbor

Član 34đ

Izvršni odbor Komore ima pet članova. Mandat članova Izvršnog odbora je dve godine. Nakon isteka mandata tri člana mogu biti jednom reizabrana.

Izvršni odbor:

- 1) predlaže statut i druge opšte akte Komore;
- 2) priprema sednice skupštine Komore;
- 3) stara se o poslovanju Komore;
- 4) odlučuje o visini članarine i načinu njenog plaćanja;
- 5) obavlja i druge poslove određene zakonom i statutom.

Članarina se sastoji iz dva dela, i to iz fiksnog mesečnog iznosa, koji ne može biti niži od 2.000 dinara i promenljivog dela, koji zavisi od likvidacione vrednosti stečajne mase, koji ne može biti niži od 1.000 dinara mesečno po stečajnom predmetu. Promenljivi deo dospeva na naplatu isplatom preliminarne, odnosno konačne nagrade.

Na odluku Izvršnog odbora Komore o tarifi usluga i visini članarine, saglasnost daje Ministarstvo.

Nadzorni odbor

Član 34e

Nadzorni odbor vrši nadzor nad zakonitošću rada i finansijskim poslovanjem Komore.

Nadzorni odbor ima tri člana. Mandat članova je godinu dana. Nakon isteka mandata, dva člana mogu biti jednom reizabrana.

Predsednik Komore

Član 34ž

Predsednik Komore predstavlja i zastupa Komoru.

Predsednik Komore bira se na tri godine i može biti jednom reizabran.

Predsednik Komore:

- 1) predstavlja Komoru;
- 2) stara se da Komora radi i posluje u skladu sa zakonom i statutom;
- 3) izvršava odluke Skupštine i Izvršnog odbora Komore u skladu sa statutom;
- 4) vrši druge poslove određene zakonom i statutom.

Nadzor nad radom stečajnih upravnika koji vrši Komora

Član 34z

Nadzor nad radom stečajnih upravnika obavlja i Komora.

Komora obavlja nadzor po službenoj dužnosti, najmanje jedanput u tri godine.

Komora može obaviti nadzor i po pritužbama stranaka.

Komora može da ostvari uvid u: predmete, podatke i drugi arhivski materijal stečajnih upravnika; knjigovodstvenu i drugu dokumentaciju.

Komora je ovlašćena da naloži stečajnom upravniku otklanjanje nedostataka u određenom roku, a u slučaju da stečajni upravnik ne otkloni ukazani nedostatak, predsednik Komore podnosi predlog za pokretanje disciplinskog postupka.

Izveštaj o poslovanju

Član 34i

Stečajni upravnik je dužan da podnosi Komori jednom godišnje finansijski izveštaj o poslovanju stečajnog dužnika, odnosno o stečajnoj masi.

Akt o načinu izveštavanja i sadržini izveštaja donosi ministar.

Podaci iz godišnjeg izveštaja stečajnih upravnika objavljuju se na internet stranici Ministarstva i Komore i dostupni su javnosti.

Disciplinska odgovornost

Član 34j

Stečajni upravnik odgovara ako svojim postupcima u vršenju svoje delatnosti krši odredbe ovog zakona i drugih propisa i ako bilo kojim svojim postupkom vredi čast i ugled profesije stečajnog upravnika.

Odgovornost za krivično delo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost stečajnog upravnika.

Disciplinske povrede

Član 34k

Disciplinske povrede stečajnog upravnika su:

- 1) preduzimanje pravnih i faktičkih radnji ili propuštanjem dužnih radnji koje za posledicu imaju umanjene stečajne mase;
- 2) svesno prikrivanje zakonske smetnje koja je uslov za imenovanje;
- 3) obavljanje delatnosti nespojive sa ugledom, čašću i nezavisnošću stečajnog upravnika;
- 4) preduzimanje radnji u postupku i pored postojanja razloga za isključenje;
- 5) povreda dužnosti čuvanja službene tajne;
- 6) prekoračenje ovlašćenja poverenih zakonom;
- 7) naplata veće nagrade ili naknade troškova nego što je propisano;
- 8) vođenje knjiga i evidencija suprotno propisima;
- 9) javno iznošenje ličnih, porodičnih i materijalnih prilika stranaka do kojih je došao u vršenju delatnosti stečajnog upravnika;
- 10) neplaćanje članarine Komori dva meseca uzastopno ili tri meseca sa prekidima u toku kalendarske godine;
- 11) odbijanje bez opravdanog razloga da se stručno usavršava;
- 12) povrede dužnosti utvrđenih drugim propisima.

Disciplinske mere

Član 34l

Disciplinske mere za disciplinske povrede su:

- 1) opomena;
- 2) javna opomena;
- 3) novčana kazna od 100.000 do 1.000.000 dinara;
- 4) oduzimanje licence.

Novčana kazna iz stava 1. ovog člana uplaćuje se na propisani uplatni račun javnih prihoda.

Podaci o izrečenim disciplinskim merama iz stava 1. tač. 2) do 4) ovog člana objavljuju se na internet stranici Organizacije za nadzor i Komore i bez odlaganja se dostavljaju svim sudovima koji sprovode stečajne postupke, kao i odboru poverilaca u svim postupcima u kojima je imenovan stečajni upravnik kome je izrečena disciplinska mera.

Izricanje disciplinskih mera

Član 34lj

Prilikom izricanja disciplinskih mera uzimaju se u obzir sve okolnosti koje mogu da utiču na vrstu mere i visinu novčane kazne, a naročito težina i posledice disipulinske povrede, učinjena šteta, stepen odgovornosti i ranije izrečene disciplinske mere.

Disciplinska mera oduzimanja licence izriče se naročito u slučaju ako je stečajni upravnik namerno ili krajnjom nepažnjom prouzrokovao štetu za stečajnu masu u visini preko 5.000.000 dinara ili ukoliko se radi o povratniku, vodeći računa posebno o težini ranije i ponovljene disciplinske povrede, da li je ranija disciplinska povreda iste vrste ili nova, kolika je visini nastale štete i koliko je vremena proteklo od ranije izrečene disciplinske mere.

Podaci o disciplinskim postupcima i izrečenim merama upisuju se u Imenik stečajnih upravnika.

Disciplinski komisija

Član 34m

Disciplinska komisija sprovodi disciplinski postupak radi utvrđivanja disciplinske odgovornosti i izriče disciplinske mere, u skladu sa ovim zakonom.

Sastav disciplinske komisije

Član 34n

Disciplinsku komisiju čini pet članova koje imenuje ministar, i to: dva člana iz reda stečajnih upravnika koje predlaže Komora, jedan član iz reda sudija sa iskustvom u postupcima stečaja koga predlaže Visoki savet sudstva, jedan član iz reda državnih službenika i jedan član iz redova sudskih veštaka ekonomske struke koje predlaže ministar. Za svakog člana disciplinske komisije se predlažu tri kandidata. Prednost pri imenovanju imaju oni kandidati koji imaju veće iskustvo i više objavljenih stručnih radova iz oblasti stečajnog prava.

Članovi disciplinske komisije imenuju se na dve godine i mogu biti imenovani na još jedan mandat.

Disciplinski postupak

Član 34nj

Predlog za pokretanje disciplinskog postupka mogu podneti stečajni sudija u čijem predmetu postupa stečajni upravnik, predsednik suda za čije područje je stečajni upravnik imenovan, Organizacija za nadzor i Predsednik Komore, a na osnovu izvršenog nadzora, kao i pritužbi i inicijativa stranaka u postupku, njihovih zastupnika i punomoćnika.

Predlog za pokretanje disciplinskog postupka podnosi se disciplinskom tužiocu, koga predlaže Komora, a imenuje ministar. Disciplinski tužilac može biti diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom i najmanje pet godina radnog iskustava u struci.

Disciplinski tužilac ispituje predlog za pokretanje disciplinskog postupka ukoliko postoje osnovi sumnje da je stečajni upravnik učinio disciplinsku povredu. Disciplinski tužilac će u roku od 30 dana ispitati navode i dostavljene dokaze, a po potrebi i službenim putem pribaviti relevantne dokaze radi provere navoda iz predloga za pokretanje disciplinskog postupka. Ukoliko utvrdi da su navodi iz predloga za pokretanje disciplinskog postupka osnovani, disciplinski tužilac će podneti disciplinsku tužbu u kojoj će navesti disciplinsko delo koje se stečajnom upravniku stavlja na teret,

vreme, mesto i način izvršenja disciplinskog dela, predložiti dokaze, navesti posledice koje su nastupile i dati predlog disciplinske mere.

Ukoliko disciplinski tužilac oceni da nema osnova za podnošenje disciplinske tužbe, o tome će obavestiti podnosioca predloga za pokretanje disciplinskog postupka pisanim putem, koji u daljem roku od osam dana ima pravo da podnese žalbu ministru.

Disciplinska tužba se dostavlja stečajnom upravniku sa poukom da ima pravo da se izjasni u roku od 15 dana. Ukoliko se stečajni upravnik ne izjasni u ostavljenom roku, postupak će se sprovesti kao da je stečajni upravnik osporio sve navode iz disciplinske tužbe.

Na pitanja pozivanja, dostavljanja, ispitnog postupka, zapisnika, održavanja reda i druga pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primenjuju se pravila opšteg upravnog postupka.

Odluka disciplinske komisije

Član 34o

O disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika odlučuje se na javnoj raspravi, nakon sprovedenog dokaznog postupka predloženog od strane disciplinskog tužioca i stečajnog upravnika.

Odluka disciplinske komisije o disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika donosi se većinom glasova.

Pisani otprijava odluke o disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika disciplinska komisija dostavlja strankama u roku od sedam kalendarskih dana nakon sprovedene javne rasprave. Odlukom disciplinske komisije disciplinska tužba se odbija kao neosnovana ili se disciplinska tužba uvažava kao osnovana u kom slučaju se izriče i disciplinska mera. Odluka disciplinske komisije sadrži obrazloženje sa razlozima donošenja odluke, s tim što se u obrazloženju navodi stav svakog od članova disciplinskog veća.

Protiv odluke disciplinske komisije može se u roku od 15 dana izjaviti žalba Ministru, koje je dužno da o žalbi odluči u roku od 15 dana.

Protiv konačne odluke disciplinske komisije može se pokrenuti upravni spor.

Zastarelost

Član 34p

Rok zastarelosti za pokretanje disciplinskog postupka je 24 meseca od dana saznanja za povredu, a najduže tri godine od dana kada je povreda učinjena.

Vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od dve godine od dana pokretanja disciplinskog postupka.

Izrečena disciplinska mera ne može se izvršiti kada protekne jedna godina od dana pravnosnažnosti odluke o izrečenoj disciplinskoj meri.”

Član 14.

U članu 35. stav 2. posle reči: „stečajni poverioci,” dodaju se reči: „izuzev poverilaca četvrtog isplatnog reda,”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Procenu osnova i visine potraživanja za potrebe glasanja na prvom poverilačkom ročištu u slučaju iz stava 3. ovog člana, kao i u drugim slučajevima (utvrđivanje prava glasa na prvoj skupštini poverilaca, uslovna potraživanja, sporna potraživanja i slično) vrši stečajni sudija na osnovu obrazloženog predloga stečajnog upravnika verovatna potraživanja unosi u spisak potraživanja najkasnije pet dana pre održavanja prve sednice skupštine. Spisak verovatnih potraživanja ne sadrži potraživanja iz četvrtog isplatnog reda. Stečajni upravnik je dužan da do ispitnog ročišta stečajnom sudiji blagovremeno predloži sve promene koje se odnose na osnov i visinu verovatnih potraživanja.”

U stavu 8. posle reči: „mogu da zakažu skupštinu poverilaca” dodaje se zapeta i reči: „predlože dnevni red i odrede predsedavajućeg. Predsednik skupštine je dužan da stečajnom sudiji, stečajnom upravniku i svim poveriocima dostavi email adresu za komunikaciju.”

U stavu 13. posle reči: „Poveriocima” dodaju se reči: „koji nemaju potraživanja pravnosnažno utvrđena zaključkom suda.”

Posle stava 13. dodaje se stav 14, koji glasi:

„Na skupštini poverilaca se prvo glasa o usvajanju predloženog dnevnog reda, kao i o svim predlozima za dopune i izmene predloženog dnevnog reda.”

Član 15.

U članu 38. stav 4. menja se i glasi:

„Povezana lica u smislu ovog zakona, ne mogu biti članovi odbora poverilaca. Svi članovi odbora poverilaca su dužni da sudu, stečajnom upravniku i svim poveriocima dostave email adrese za komunikaciju.”

Stav 9. menja se i glasi:

„Ako se na prvom poverilačkom ročištu ne formiraju poverilački organi, dužnost odbora poverilaca vrši pet poverilaca čija su neobezbeđena potraživanja najveća u odnosu na ukupna potraživanja prema stečajnom dužniku u odnosu na spisak potraživanja formiran za potrebe glasanja na prvom poverilačkom ročištu.”

Član 16.

U članu 39. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Ako predsednik odbora poverilaca u roku od pet dana od dana dobijanja predloga više od polovine članova odbora ne zakaže sednicu odbora poverilaca, predlagači mogu da zakažu sednicu odbora poverilaca, predlože dnevni red i odrede novog predsednika odbora.”

Dosadašnji st. 3, 4, 5. i 6. postaju st. 4, 5, 6. i 7.

Član 17.

U članu 41. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Odbor poverilaca ima pravo da o svom trošku angažuje stručno lice, koje će izvršiti analizu poslovanja stečajnog dužnika. Stečajni upravnik je dužan da angažovanom stručnom licu omogući potpun pristup i uvid u poslovne knjige, računovodstvene isprave i drugu relevantnu dokumentaciju stečajnog dužnika.”

Dosadašnji st. 2, 3. i 4. postaju st. 3, 4. i 5.

Član 18.

Naziv člana 44. menja se i glasi:

„Zloupotreba zahteva za izuzeće i isključenje i druge zloupotrebe prava”

U članu 44. posle stava 4. dodaju se st. 5. i 6, koji glase:

„Promena sedišta stečajnog dužnika dva meseca pre podnošenja predloga i promena sedišta stečajnog dužnika nakon podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka ne utiče na mesnu nadležnost suda u stečajnom postupku.

Na zloupotrebu prava promene sedišta iz stava 5. ovog člana sud vodi računa po prigovoru stranke, do donošenja odluke o otvaranju stečajnog postupka.”

Član 19.

Naziv člana 49. menja se i glasi:

„Razlučni i založni poverilac”

U članu 49. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Založni poverilac je lice koje ima založno pravo na stvarima i pravima stečajnog dužnika o kojima se vode javne knjige ili registri, a nema istovremeno i novčano potraživanje prema stečajnom dužniku, koje je navedenim založnim pravom obezbeđeno i nije razlučni poverilac u smislu stava 1. ovog člana. Založni poverilac nije stečajni poverilac i ne može da bira niti da bude izabran u skupštinu i odbor poverilaca.”

U stavu 2. koji postaje stav 3. posle reči: „stava 1.” dodaju se reči: „i 2.”, reči: „njihovog” brišu se, a posle reči: „potraživanja” dodaju se reči: „razlučnih poverilaca”.

Dosadašnji st. 3, 4. i 5. postaju st. 4, 5. i 6.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 4. posle reči: „razlučni” u određenom padežu, dodaju se reči: „i založni” u odgovarajućem padežu.

Član 20.

U članu 50. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Predmet izlučenja može biti samo stvar na kojoj je izlučni poverilac stekao pravo svojine pre pokretanja stečajnog postupka, a koja se u trenutku otvaranja stečaja nalazi u stečajnoj masi ili tuđa stvar ukoliko se nalazi kod stečajnog dužnika po nekom drugom osnovu kao što su na primer ugovor o zakupu, posluži, ostavi, lizingu.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 21.

U članu 54. stav 4. menja se i glasi:

„Utvrdjuju se sledeći isplatni redovi:

1) u prvi isplatni red spadaju neisplaćene zarade bez poreza i doprinosa zaposlenih i bivših zaposlenih, u iznosu minimalnih zarada i neplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka, koji se uplaćuju nadležnom fondu;

2) u drugi isplatni red spadaju potraživanja ostalih stečajnih poverilaca koji nisu potraživanja iz trećeg i četvrtog isplatnog reda;

3) u treći isplatni red spadaju potraživanja stečajnih poverilaca koji su se pre otvaranja stečajnog postupka ugovorom na kojem su potpisi ugovarača overeni kod nadležnog organa, saglasili da budu namireni nakon punog namirenja potraživanja jednog ili više stečajnih poverilaca iz drugog isplatnog reda, a koji ne spadaju u četvrti isplatni red (subordinirani poverioci), kao i potraživanja poverilaca, osim povezanih lica, po osnovu zatezne kamate od dana otvaranja stečajnog postupka do dana namirenja;

4) u četvrti isplatni red spadaju potraživanja povezanih lica.”

Stav 5. briše se.

Član 22.

U članu 59. stav 5. menja se i glasi:

„Ako stečajni postupak bude otvoren, u troškove tog postupka ulaze i troškovi prethodnog stečajnog postupka.”

Posle stava 5. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Stečajni sudija može, ukoliko ne postoji imovina za brzo unovčenje ili dovoljna sredstva za unovčenje imovine, na osnovu obrazloženog predloga stečajnog upravnika, da odredi dodatni predujam članovima odbora poverilaca u skladu sa visinom njihovog potraživanja, ukoliko je to neophodno za dalje vođenje stečajnog postupka i samo u visini neophodnih sredstava za nastavak postupka.”

Član 23.

U članu 61. stav 2. menja se i glasi:

„Obaveza iz stava 1. ovog člana odnosi se i na članove izvršnog, upravnog i nadzornog odbora stečajnog dužnika kojima je prestala dužnost otvaranjem stečajnog postupka, kao i na kontrolne članove društva.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Lica iz stava 1. i 2. ovog člana dužna su da stečajnom upravniku odmah po pozivu predaju računovodstvene isprave, poslovne knjige, računovodstveni softver, pečate, ključeve i šifre stečajnog dužnika.”

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„Stečajni sudija može rešenjem, protiv kojeg nije dozvoljena žalba, naložiti stečajnom dužniku, kao i licima iz st. 1. i 2. ovog člana da, u određenom roku, predaju izveštaj o ekonomsko-finansijskom stanju stečajnog dužnika, izjave o imovini u smislu zakona o izvršenju i obezbeđenju, kao i sve druge izjave i izjašnjenja za koje stečajni sudija oceni da su relevantni za dalji tok postupka.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Dosadašnji stav 5. koji postaje stav 6. menja se i glasi:

„Ukoliko lica iz stava 1 ovog člana ne postupe po nalogu stečajnog sudije iz stava 5. ovog člana, smatra se da su izvršili ometanje efikasnog okončanja stečajnog postupka i da su pricinili štetu stečajnom dužniku u visini zatezne kamate na ukupnu likvidacionu vrednost stečajne mase za period nepostupanja po nalogu stečajnog sudije.”

Posle stava 6. dodaju se st. 7. i 8, koji glase:

„Banke imaju obavezu da na zahtev stečajnog upravnika dostave brojeve svih deviznih i dinarskih računa, sve izvode u elektronskoj formi sa svih dinarskih i deviznih računa, kao i sve ugovore o oročenju sredstava.

Javni registri ima obavezu da na zahtev stečajnog upravnika dostave podatke o imovini i pravima stečajnog dužnika za period od pet godina pre pokretanja stečaja.”

Član 24.

U članu 62. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Ukoliko stečajni sudija ne izrekne mere obezbeđenja dužan je da obrazloži nepostojanje razloga za izricanja mera iz stava 1. ovog člana.”

Dosadašnji st. 3, 4, 5. i 6. postaju st. 4, 5, 6. i 7.

Član 25.

U članu 68. stav 1. reč: „raspravljanja” zamenjuje se rečju: „odlučivanja”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Rešenjem o zakazivanju ročišta iz stava 1. ovog člana stečajni sudija nalaže ovlašćenom licu stečajnog dužnika kao i licu koje vodi knjigovodstvene poslove stečajnog dužnika da za potrebe ročišta dostavi izveštaj od značaja za raspravu o otvaranju stečajnog postupka čiji sadržaj propisuje ministar. Nepostupanje lica kome je dat nalog, predstavlja ometanje stečajnog postupka i osnov je za naknadu štete u smislu člana 61. stav 6. ovog zakona.”

U dosadašnjem stavu 2. koji postaje stav 3. reč: „raspravljanja” zamenjuje se rečju: „odlučivanja”.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 4. reč: „raspravlja” zamenjuje se rečju: „odlučuje”.

Član 26.

Član 77. menja se i glasi:

„Danom otvaranja stečajnog postupka prestaje radni odnos svim zaposlenima kod stečajnog dužnika i prestaje da važi kolektivni ugovor koji je stečajni dužnik zaključio sa zaposlenima.

Otvaranjem stečajnog postupka zaposleni stiču pravo na otpremninu u visini minimalne zarade po godini rada u radnom odnosu kod stečajnog dužnika za koju nisu primili otpremninu.

Razliku između neisplaćene zarade i minimalne zarade koja se prijavljuje u prvom isplatnom redu, kao i otpremnine iz stava 2. ovog člana zaposleni prijavljuju u drugom isplatnom redu.

Neplaćene doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje prijavljuje zaposleni.

Stečajni upravnik o otkazu obaveštava odgovarajući organ odnosno organizaciju za zapošljavanje na čijoj teritoriji se nalazi sedište stečajnog dužnika.

Stečajni upravnik može uz saglasnost stečajnog sudije da angažuje potreban broj lica radi nastavka poslovanja ili okončanja započetih poslova po osnovu ugovora o radu na određeno vreme ili radi vođenja stečajnog postupka po osnovu ugovora o delu.

Zarade i ostala primanja lica iz stava 5. ovog člana određuje stečajni upravnik, uz saglasnost stečajnog sudije, i ona se namiruju iz stečajne mase kao obaveza stečajne mase.”

Član 27.

U članu 80. posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3, koji glase;

„Potraživanja stečajnih poverilaca prema odgovornim licima stečajnog dužnika po osnovu odštetnih zahteva istaknutih u krivičnom postupku, a koja su istovremeno prijavljena kao stečajno potraživanje, otvaranjem stečajnog postupka prelaze na stečajnog dužnika.

Ukoliko se vodi krivični postupak povodom štete koja je učinjena stečajnom dužniku, nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravnik je jedino ovlašćen da ističe odštetni zahtev u daljem toku krivičnog postupka.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 4. i 5.

Član 28.

U članu 82. posle stava 4. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Stečajni dužnik ima pravo naplate svojih potraživanja prema poveriocima iz sredstava koja pripadaju poveriocima prilikom deobe stečajne mase, a na osnovu rešenja stečajnog sudije.”

Član 29.

Član 83. menja se i glasi:

„Član 83.

Prebijanje nije dopušteno:

1) ako je stečajni poverilac potraživanje stekao u poslednjih šest meseci pre dana podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, a stečajni dužnik je bio nesposoban za plaćanje;

2) ako su se uslovi za prebijanje stekli pravnim poslom ili drugom pravnom radnjom koja se može pobijati;

3) ako se prebija potraživanje stečajnog dužnika sa potraživanjem stečajnog poverioca iz trećeg i četvrtog isplatnog reda.”

Član 30.

U članu 86. posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Potraživanja stečajnog dužnika prema povezanim licima zastarevaju u opštem roku zastarelosti.”

Član 31.

U članu 93. stav 6. reči: „može da donese” zamenjuje se rečju: „donosi”.

Član 32.

U članu 103. posle tačke 2) dodaje se tačka 2a), koja glasi:

„2a) troškove nadzora (isključujući troškove zastupanja poverilaca u javnoj svojini), izveštavanja i praćenja rada stečajnih upravnika;”.

Član 33.

U članu 105. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. 4. i 5, koji glase:

„Stečajni upavnik je dužan da pribavi odobrenje stečajnog sudije pre zaključenja ugovora o zakupu ili drugog pravnog posla po osnovu kojeg se predaje stvar koja ulazi u stečajnu masu drugom licu na korišćenje. Ukoliko odobrava zaključenje ugovora o zakupu ili drugog pravnog posla, stečajni sudija utvrđuje obavezu lica kojem se predaje stvar da se po prestanku ugovora iseli ili preda stvar u roku od 15 dana.

Ukoliko u toku trajanja stečajnog postupka zakupac ili korisnik stvari koja pripada stečajnoj masi odbije da se iseli i preda je stečajnom dužniku, na predlog stečajnog upravnika, stečajni sudija donosi rešenje kojim se nalaže prinudno iseljenje.

Nepostupanje lica na koje se odnosi rešenje iz st. 2. i 3. ovog člana, predstavlja ometanje stečajnog postupka i osnov za naknadu štete u smislu člana 61. stav 6. ovog zakona.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 6.

Član 34.

U članu 109. posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Početni stečajni bilans se u elektronskoj formi sa svim priložima dostavlja i Komori i Organizaciji za nadzor, koja ih javno objavljuje u roku od sedam dana.”

Član 35.

U članu 110. stav 1. menja se i glasi:

„Poslovne knjige stečajnog dužnika posle otvaranja stečajnog postupka vodi stečajni upravnik, lice iz kancelarije stečajnog upravnika ili drugo lice koje on odredi u skladu sa zakonom koji uređuje ovu oblast.”

Član 36.

U članu 111. posle stava 5. dodaju se st. 6, 7. i 8, koji glase:

„Poverioci koji imaju založno pravo na imovini koja ulazi u stečajnu masu nemaju obavezu da podnose prijavu potraživanja, već je stečajni upravnik dužan da postojanje založnog prava utvrdi iz javnih registara.

Razlučni poverioci koji u roku iz stava 5. ovog člana nisu podneli prijavu potraživanja, gube pravo da deo potraživanja koji nisu naplatili kao razlučni, potražuju kao stečajni poverioci.

Poverilac koji je prijavio potraživanje u stečajnom postupku dužan je da u prijavi potraživanja navede i da li postoje jemci za obavezu stečajnog dužnika, kao i da o podnetoj prijavi potraživanja blagovremeno obavesti jemce. Poverilac je dužan da obavesti stečajnog upravnika o svakoj naplati potraživanja od jemca u roku od 8 dana od dana izvršene naplate.”

Dosadašnji stav 6. postaje stav 9.

Član 37.

Posle člana 115. dodaju se naziv člana i član 115a, koji glase:

„Verovatna potraživanja

Član 115a

Stečajno potraživanje je verovatno ukoliko je evidentirano u poslovnim knjigama stečajnog dužnika, ukoliko se zasniva na izvršnoj ispravi ili ukoliko postoji drugi verodostojan dokaz o obavezi stečajnog dužnika.

Stečajni upravnik može pisanim izjašnjenjem, pre konačnog izjašavanja o priznavanju stečajnih potraživanja, osporiti potraživanje iz stava 1. ovog člana ako je postoje razlozi za pobijanje pravnih poslova i pravnih radnji na osnovu kojih je potraživanje evidentirano.”

Član 38.

U članu 117. stav 1. posle reči: „na parnicu” dodaju se reči: „odnosno na nastavak prekinutog parničnog postupka”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Poverilac koji nije pokrenuo parnicu ili tražio nastavak prekinute parnice u roku iz stava 1. ovog člana, gubi to pravo, a potraživanje se smatra osporenim. U slučaju ako poverilac nije tražio nastavak parnice u ostavljenom roku, stečajni upravnik ima pravo da traži nastavak prekinutog parničnog postupka, odbacivanje tužbe i naknadu parničnih troškova.”

Dosadašnji st. 2, 3, 4. i 5. postaju st. 3, 4, 5. i 6.

Član 39.

Posle člana 117. dodaje se član 117a, koji glasi:

„Član 117a

Verovatna, utvrđena i osporena potraživanja u stečajnom postupku mogu biti predmet prenosa. Ugovor o prenosu potraživanja zaključuju prenosilac i sticalac potraživanja, s tim da se potpisi ugovornih strana overavaju kako je predviđeno zakonom o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa, a stečajni dužnik se pisanim putem obaveštava o izvršenom prenosu. Sticalac ima ista prava kao prenosilac, a dužnik može prema sticaocu isticati iste prigovore koje je imao i prema prenosiocu, kao i prigovore koje ima samo u odnosu na sticaoca.

Zaposleni i lica koja su bila zaposlena kod stečajnog dužnika mogu dospela potraživanja iz radnog odnosa preneti na drugo lice i pre otvaranja stečajnog postupka, u kom slučaju sticalac u pogledu razvrstavanja potraživanja u isplatne redove ima isti pravni položaj kao prenosilac.

U slučaju prenosa dospelih potraživanja zaposlenih po osnovu zarada, zaposlenom se isplaćuje iznos zarade bez poreza i doprinosa, a porezi i doprinosi se asignaciono uplaćuju nadležnoj poreskoj upravi, odnosno fondu.

Prenos potraživanja iz st. 1. i 2. ovog člana može se izvršiti u postupku reorganizacije i u postupku bankrotstva.”

Član 40.

U članu 120. stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 4. postaje stav. 3.

Član 41.

U članu 122. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

Član 42.

Član 123. menja se i glasi:

„Pravni posao odnosno pravna radnja zaključeni odnosno preduzeti u poslednjih pet godina pre nastupanja poremećaja u poslovanju, koji su uzrokovali nastupanje stečajnog razloga (početak trajne nelikvidnosti stečajnog dužnika ili datum zaključenja štetnog pravnog posla ili preduzimanja štetne pravne radnje) ili koji su preduzeti u poslednjih pet godina pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka ili posle toga, sa namerom oštećenja jednog ili više poverilaca, mogu se pobijati ako je saugovarač stečajnog dužnika znao za nameru stečajnog dužnika. Znanje namere se pretpostavlja ako je saugovarač stečajnog dužnika znao da stečajnom dužniku pretili nesposobnost plaćanja i da se radnjom oštećuju poverioci.

Smatra se da je izvršeno namerno oštećenje poverilaca ako je imovina stečajnog dužnika umanjena putem transfernih cena u poslovanju sa povezanim licima.

Saugovarač stečajnog dužnika je solidarno odgovoran za obaveze stečajnog dužnika proistekle iz pravnog posla ili pravne radnje koje se pobijaju, do visine imovinske koristi koju je saugovarač ostvario ili omogućio drugom licu.”

Član 43.

U članu 124. stav 1. posle reči: „u poslednjih pet godina pre” dodaju se reči: „nastupanja poremećaja u poslovanju koji su uzrokovali nastupanje stečajnog razloga (početak trajne nelikvidnosti stečajnog dužnika ili datum zaključenja štetnog pravnog posla ili preduzimanja štetne pravne radnje) ili”.

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3, koji glase:

„Smatra se da je preduzet pravni posao bez naknade ili uz neznatnu naknadu ako je stečajni dužnik uneo novčani ili nenovčani ulog u zavisno ili drugo društvo, a vrednost uloga ili unete imovine nije iskazana po tržišnim uslovima u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima.

Propuštanje ulaganja žalbe ili prigovora ili odgovora na tužbu ili izostanka sa ročišta smatraće se pravnom radnjom stečajnog dužnika bez naknade, ukoliko je radnjom propuštanja saugovarač stečajnog dužnika stekao pravo koje mu ne pripada.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 4. i 5.

Posle stava 5. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Saugovarač stečajnog dužnika je solidarno odgovoran za obaveze stečajnog dužnika proistekle iz pravnog posla ili pravne radnje koje se pobijaju, do visine imovinske koristi koju je saugovarač ostvario ili omogućio drugom licu.”

Član 44.

Posle člana 124. dodaje se naziv člana i član 124a, koji glase:

„Pretpostavka nesavesnosti

Član 124a

Smatra se da je saugovarač stečajnog dužnika znao ili morao znati za nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika ako je nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika bila evidentirana u javnom registru pravnih lica u prinudnoj naplati.

Smatra se da je saugovarač stečajnog dužnika znao ili morao znati da je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka ako je ovaj podatak upisan u javni registar pravnih lica.

Postoji oboriva pretpostavka da su pravni posao ili radnja preduzeti sa namerom oštećenja stečajnih poverilaca ako su preduzeti suprotno načelu jednake vrednosti davanja ili ako su preduzeti u korist povezanih lica.”

Član 45.

U članu 125. tačka 7) tačka se zamenjuje tačkom i zapetom.

Posle tačke 7) dodaju se tač. 8), 9) i 10), koje glase:

- „8) lice koje je sklapalo pravne poslove koji su štetni po stečajnog dužnika;
- 9) lice koje je odobravalo pozajmice stečajnom dužniku mimo tržišnih uslova;
- 10) pravna lica u kojima lica iz tač. 1) do 8) ovog člana imaju kontrolna prava.”

Član 46.

U članu 129. posle stava 4. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Tužba se može podneti i protiv lica u koje je unet deo imovine stečajnog dužnika kao osnivački ulog.”

Član 47.

U članu 131. stav 1. tačka 2) menja se i glasi:

„2) na prvom poverilačkom ročištu za to glasa odgovarajući broj stečajnih poverilaca, u skladu sa članom 36. stav 4. ovog zakona ili ako za bankrotstvo na skupštini poverilaca glasaju poverioci koji imaju najmanje 70% ukupnih potraživanja stečajnih poverilaca;”

Posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Nakon pravnosnažnosti rešenja o bankrotstvu, poverioci mogu usvojiti plan reorganizacije sve do donošenja rešenja o glavnoj deobi, ukoliko za usvajanje plana reorganizacije glasaju poverioci koji imaju najmanje 70% ukupnih potraživanja stečajnih poverilaca. Rešenjem o usvajanju plana reorganizacije, stečajni sudija stavlja van snage rešenje o bankrotstvu. Nakon donošenja rešenja o usvajanju plana reorganizacije, svaka dalja prodaja imovine od strane stečajnog upravnika smatra se radnjom od izuzetnog značaja.”

Član 48.

U članu 132. st. 1, 2. i 3. menjaju se i glase:

„Po donošenju rešenja o bankrotstvu, stečajni upravnik započinje i sprovodi prodaju celokupne imovine ili dela imovine stečajnog dužnika. Stečajni upravnik može da proda delove imovine i pre donošenja rešenja o bankrotstvu uz saglasnost odbora poverilaca i stečajnog sudije, ukoliko se radi o ekonomski opravdanoj ili neodložnoj prodaji dela imovine.

Stečajni upravnik dužan je da sačini plan prodaje imovine stečajnog dužnika u roku od 15 dana od dana donošenja rešenja o bankrotstvu, podeli imovinu na imovinske celine, izvrši procenu celishodnosti prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica u odnosu na prodaju imovine stečajnog dužnika u delovima i da o tome obavesti sud, odbor poverilaca, Komoru i Organizaciju za nadzor. Plan prodaje obavezno sadrži obračun raspodele sredstava poveriocima. Ovaj plan se objavljuje na internet stranici Komore.

Prodaja imovine vrši se javnim prikupljanjem pisanih ponuda nakon koje sledi javno nadmetanje ili neposredna pogodba, u skladu sa ovim zakonom i u skladu sa nacionalnim standardima za upravljanje stečajnom masom.”

Stav 6. se menja i glasi:

„Stečajni upravnik je dužan da oglasi prodaju u najmanje dva visokotiražna dnevna lista koji se distribuiraju na celoj teritoriji Republike Srbije i na internet stranici Komore, najkasnije 30 dana pre dana određenog za dostavljanje ponuda”.

Član 49.

Član 133. menja se i glasi:

„Član 133.

Pre prodaje imovine stečajni upravnik je dužan da stečajnom dužniku, stečajnom sudiji, odboru poverilaca, poveriocima koji imaju obezbeđeno potraživanje na imovini koja se prodaje i svim onim licima koja su iskazala interes za tu imovinu, bez obzira po kom osnovu, dostavi obaveštenje o nameri, planu prodaje, načinu prodaje, rokovima prodaje i obaveštenje o proceni celishodnosti iz člana 132. stav 2. ovog zakona.

Pre prodaje, stečajni upravnik je dužan da sam uradi ili da pribavi procenu vrednosti imovine stečajnog dužnika, izvršenu uz primenu međunarodnih računovodstvenih standarda. U slučaju protoka više od godinu dana između procene i prodaje, na zahtev odbora poverilaca stečajni upravnik će pribaviti novu procenu imovine. Procena mora da odredi procentualno učešće vrednosti imovine koja je predmet obezbeđenja u odnosu na vrednost svake imovinske celine koja je predmet prodaje.

Stečajni upravnik je dužan da obaveštenje iz stava 1. ovog člana zajedno sa procenom vrednosti imovine dostavi najkasnije 15 dana pre dana održavanja prodaje. Obaveštenje obavezno sadrži detaljan obračun raspodele sredstava ostvarenih prodajom.

Prodaja imovine vrši se javnim prikupljanjem pisanih ponuda, s tim da je najviša cena iz pisane ponude, početna cena za javno nadmetanje ponuđača ili minimalna cena za neposrednu pogodbu. Javno nadmetanje se održava u roku od 15 dana od dana otvaranja pisanih ponuda. Neposredna pogodba se može zaključiti najkasnije u roku od sedam dana od dana neuspelog javnog nadmetanja.

Ukoliko je postignuta prodajna cena niža od 70% procenjene vrednosti, odbor poverilaca, razlučni i založni poverioci koji imaju pravo odvojenog namirenja na imovini koja je predmet prodaje moraju da daju saglasnost za prodaju u roku od 7 dana od dana okončanja javne prodaje ili neposredne pogodbe. U protivnom, prodaja se proglašava neuspehom. Ukoliko je postignuta prodajna cena niža od 50% procenjene vrednosti, saglasnost mora da da skupština poverilaca.

Obaveštenje o prodaji mora da sadrži:

- 1) mesto i adresu na kojoj se imovina nalazi;
- 2) detaljan opis imovine i njene funkcije;
- 3) procenu vrednosti imovine;
- 4) proceduru i uslove za izbor ponuda;
- 5) nacrt ugovora o kupoprodaji.”

U slučaju prodaje neposrednom pogodbom, obaveštenje mora da sadrži:

- 1) mesto i adresu na kojoj se imovina nalazi;
- 2) detaljan opis imovine i njene funkcije;
- 3) procenu vrednosti imovine;
- 4) podatke o kupcu koji se predlaže;
- 5) sve uslove prodaje koja se predlaže, uključujući i cenu i način plaćanja.

Kada je imovina koja se prodaje predmet obezbeđenja potraživanja jednog ili više razlučnih poverilaca, razlučni poverilac može u roku od deset dana od dana prijema obaveštenja o predloženoj prodaji da predloži povoljniji način unovčenja imovine.

Stečajni dužnik i poverioci mogu podneti prigovor na predloženu prodaju najkasnije u roku od deset dana pre predloženog datuma prodaje ili prenosa, ako za njega postoji propisan osnov. O prigovoru odlučuje stečajni sudija. Prigovor ne zadržava prodaju, osim ako stečajni sudija ne odluči drugačije.

Posle izvršene prodaje stečajni upravnik je dužan da o izvršenoj prodaji, uslovima i ceni obavesti stečajnog sudiju i odbor poverilaca u roku od tri dana od dana izvršene prodaje.

Poverioci mogu staviti prigovor u slučaju kada je prodaja imovine izvršena suprotno propisanoj proceduri. Prigovor se podnosi stečajnom sudiji i odlaže zaključenje ugovora o kupoprodaji. Stečajni sudija je dužan da odluči o prigovoru u roku od sedam dana.

Sredstva ostvarena prodajom imovine na kojoj nisu postojala opterećenja ulaze u stečajnu masu, a njihova deoba vrši se u skladu sa postupkom deobe propisanim ovim zakonom.

Ako je imovina bila predmet obezbeđenja potraživanja jednog ili više razlučnih poverilaca iz ostvarene cene prvenstveno se namiruju troškovi prodaje koji uključuju i nagradu stečajnog upravnika, a iz preostalog iznosa isplaćuju se različni poverioci čije je potraživanje bilo obezbeđeno prodatom imovinom u skladu sa njihovim pravom prioriteta. Namirenje razlučnih poverilaca mora biti izvršeno u roku od tri dana od dana kada je stečajni upravnik primio sredstva po osnovu prodaje imovine. Ako posle namirenja razlučnih poverilaca preostanu sredstva, celokupan preostali iznos ulazi u stečajnu masu i deli se stečajnim poveriocima u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na deobu.

Kada kupac isplati cenu, na kupca se prenosi pravo svojine na kupljenoj imovini bez obzira na ranije upise i bez tereta, kao i bez ikakvih obaveza nastalih pre izvršene kupoprodaje, uključujući i poreske obaveze i obaveze prema privrednim subjektima pružaocima usluga od opšteg interesa koje se odnose na kupljenu imovinu. Stečajni sudija će rešenjem konstatovati da je prodaja izvršena i naložiti po pravnosnažnosti rešenja odgovarajućem registru upis prava svojine i brisanje tereta nastalih pre izvršene prodaje, odnosno upis drugih prava stečenih prodajom.

Dragoceni metali, minerali, hartije od vrednosti i druge stvari koje imaju berzansku odnosno tržišnu cenu, prodaju se po toj ceni na odgovarajućoj berzi ili tržištu. Ako dragoceni metali, minerali, hartije od vrednosti i druge slične stvari koje se uobičajeno prodaju na berzi ili imaju tržišnu cenu, u vreme prodaje nemaju berzansku odnosno tržišnu cenu, odnosno ne mogu se prodati na berzi, prodaju se neposrednom pogodbom uz prethodno javno prikupljanje ponuda uz saglasnost odbora poverilaca.

U slučaju prodaje imovinske celine procenjene vrednosti manje od 100.000 dinara, stečajni upravnik može sprovesti prodaju neposrednom pogodbom bez javnog prikupljanja ponuda i bez saglasnosti odbora poverilaca uz prethodno obaveštenje odbora poverilaca, suda, Komore i Organizacije za nadzor ne kasnije od sedam dana od dana prodaje. Ovo obaveštenje se objavljuje na internet stranici Komore.”

Član 50.

U članu 135. stav 2. menja se i glasi:

„Pre nego što izloži prodaji stečajnog dužnika kao pravno lice, stečajni upravnik je dužan da izvrši procenu njegove vrednosti koja obavezno sadrži:

- 1) procenu imovine koja je pod teretom;

2) posebnu procenu osnovnih sredstava, investicionih nekretnina, opreme i zaliha namenjenih prodaji

3) procenu prinosne vrednosti svake pojedinačne imovinske celine,

4) nacrt deobe sredstava ostvarenih prodajom između stečajnih i razlučnih poverilaca i

5) procenu da li bi se ostvarila veću vrednost ako neku imovinu ili imovinske celine prodaje odvojeno od prodaje stečajnog dužnika.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Iz prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, stečajni upravnik može izuzeti jednu ili više imovinskih celina i njih prodavati posebno, a u cilju postizanja što veće vrednosti unovčene stečajne mase.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 51.

U članu 136. posle stava 7. dodaje se stav 8, koji glasi:

„Potraživanja stečajnog dužnika nastala nakon otvaranja stečajnog postupka ne mogu biti predmet prodaje prilikom prodaje pravnog lica.”

Član 52.

Posle člana 149. dodaju se čl. 149a, 149b i 149v, koji glase:

„Član 149a

Organizacija koja sprovodi postupak prinudne naplate u obavezi je da jednom mesečno i to poslednjeg dana u mesecu sa presekom stanja na taj dan, svim sudovima nadležnim za sprovođenje stečajnog postupka, dostavi obaveštenje o pravnim licima sa njihove teritorije koja su obustavila sva plaćanja u neprekidnom trajanju od najmanje godinu dana.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na pravna lica koja su u postupku restrukturiranja u skladu sa propisima kojima se uređuje postupak privatizacije.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana organizacija koja sprovodi postupak prinudne naplate objavljuje u jednom visokotiražnom dnevnom listu koji se distribuira na celoj teritoriji Republike Srbije i na svojoj internet strani.

Po prijemu obaveštenja iz stava 1. ovog člana, stečajni sudija će obaveštenje iz stava 1. ovog člana dostaviti pravnom licu koje je obustavilo sva plaćanja i po službenoj dužnosti doneti rešenje o pokretanju prethodnog stečajnog postupka u kome se utvrđuje i postojanje pravnog interesa poverilaca za sprovođenje stečajnog postupka.

Član 149b

Stečajni sudija će rešenjem o pokretanju prethodnog postupka odrediti visinu predujma iz člana 59. stav 1. ovog zakona i rok od 60 dana od dana objavljivanja rešenja u kome poverioci ili stečajni dužnik mogu tražiti sprovođenje stečajnog postupka i položiti predujam.

Rešenje iz člana 149a stav 4. ovog zakona dostavlja se stečajnom dužniku, organizaciji za nadzor i objavljuje se na oglasnoj tabli suda. Protiv ovog rešenja nije dozvoljena žalba.

Član 149v

Ako u roku iz člana 149b stav 1. ovog zakona ne bude uplaćen predujam, stečajni sudija ostavlja Organizaciji za nadzor dodatni rok od 15 dana za uplatu predujma.

Organizacija za nadzor može da uplati predujam u naknadno ostavljenom roku, s tim što se uplaćena sredstva prioritarno regresiraju kao trošak stečajne mase. Ako

stečajna masa nije dovoljna za regresiranje predujma stečajni postupak se zaključuje u smislu člana 13. stav 2. ovog zakona. Ukoliko Organizacija za nadzor ne uplati predujam, stečajni postupak se obustavlja.

Nakon uplate predujma, stečajni sudija zakazuje ročište radi raspravljanja o postojanju stečajnog razloga za otvaranje stečajnog postupka.

Ako je imovina stečajnog dužnika veća od predujma troškova, na dalji tok postupka primenjuju se odredbe ovog zakona o otvaranju i sprovođenju stečajnog postupka.”

Član 53.

U članu 157. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Prava založnih poverilaca koji nisu razlučni poverioci ne mogu se menjati ili umanjiti planom reorganizacije bez njihove izričite saglasnosti. Založni poverioci ne mogu glasati o planu reorganizacije.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Podnosilac plana reorganizacije dužan je da predlog plana podnese i Organizaciji za nadzor, koja je dužna da u roku od 15 dana dostavi podnosiocu plana i sudu mišljenje da li se predloženi plan zasniva na fer tržišnim principima.”

Dosadašnji st. 4. i 5. postaju st. 6. i 7.

Dosadašnji stav 5. koji postaje stav 7. menja se i glasi:

„Sprovođenje mera predviđenih planom reorganizacije, a naročito izmene u strukturi kapitala stečajnog dužnika i otuđenje ili drugo raspolaganje nepokretnom imovinom koja je evidentirana kao društvena svojina, ne može se vršiti suprotno odredbama zakona kojima se uređuje zaštita društvenog kapitala u preduzećima koja posluju većinskim društvenim kapitalom, odnosno kojima se uređuje zaštita imovine koja je evidentirana kao društvena svojina u zadrugama. Podnosilac plana reorganizacije dužan je da plan reorganizacije podnese organu nadležnom za zaštitu konkurencije radi pribavljanja mišljenja da li su predviđene mere u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije u slučaju da se plan reorganizacije odnosi na veliko pravno lice u smislu propisa o računovodstvu i to istovremeno sa podnošenjem plana stečajnom sudu. Ročište za razmatranje plana reorganizacije i glasanje od strane poverilaca ne može biti održano pre donošenja odluke organa nadležnog za zaštitu konkurencije, odnosno pre isteka roka propisanog Zakonom o zaštiti konkurencije.”

Član 54.

U članu 162. st. 2. i 3. brišu se.

Član 55.

U članu 163. stav 1. posle reči: „po službenoj dužnosti” dodaju se zapeta i reči: „ili na predlog Organizacije za nadzor”.

U stavu 2. posle tačke 1) dodaju se tač. 1a) i 1b) koje glase:

„1a) ako se plan reorganizacije ne zasniva na fer tržišnim principima;

1b) ako plan reorganizacije nije ekonomski izvodljiv;”.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Postoji oboriva pretpostavka da plan nije ekonomski izvodljiv ukoliko su obaveze veće od 70% fer tržišne vrednosti imovine”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 56.

U članu 165. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Za svrhu ostvarivanja prava glasa razlučnih poverilaca vrši se procena verovatnoće namirenja njihovog potraživanja iz opterećene imovine. Za iznos potraživanja koji razlučni poverioci ne mogu ostvariti iz opterećene imovine, ostvaruju pravo glasa u okviru klase stečajnih poverilaca prema isplatnom redu u koji je razvrstano njihovo potraživanje.”

Dosadašnji st. 4, 5, 6. i 7. brišu se.

Dosadašnji st. 8, 9, 10, 11, 12. i 13. postaju st. 5, 6, 7, 8, 9. i 10.

Član 57.

U članu 166. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Stečajni sudija će u obrazloženju rešenja iz stava 1. ovog člana posebno obrazložiti za svaku primedbu na zakonitost plana da li je usvaja ili odbija.”

Dosadašnji st. 2, 3, 4. i 5. postaju st. 3, 4, 5. i 6.

Član 58.

U članu 173. stav 4. menja se i glasi:

„Ako utvrdi postojanje stečajnog razloga iz stava 1. tačka 1) ovog člana, stečajni sudija će rešenjem o otvaranju stečajnog postupka odrediti da se stečajni postupak sprovodi bankrotstvom stečajnog dužnika. U ovom slučaju rešenje donosi stečajni sudija koji je doneo rešenje o usvajanju plana reorganizacije, a stečajni postupak se sprovodi kao da nije usvojen plan reorganizacije.”

Posle stava 4. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Predlagač unapred pripremljenog plana reorganizacije ili plana reorganizacije, povodom kojeg je doneto rešenje iz stava 4. ovog člana ne može ni neposredno ni preko povezanih lica predlagati unapred pripremljeni plan reorganizacije ili plan reorganizacije.”

Član 59.

Posle člana 173. dodaju se naziv člana i član 173a, koji glase:

„Stečaj povezanih lica (konsolidovani stečaj)

Član 173a

U slučaju kada se vodi stečajni postupak nad dva ili više povezanih lica, među kojima je i matično društvo, postupak se sprovodi po sledećim pravilima:

1) imenuje se jedan stečajni upravnik, postoji jedna skupština poverilaca, bira se jedan odbor poverilaca;

2) postupak stečaja pokreće se i postupak sprovodi stečajni sudija nadležan prema sedištu matičnog društva;

3) obrazuje se jedna stečajna masa;

4) priprema se i glasa se o jednom planu reorganizacije za sva povezana lica;

5) načelo ravnomernog namirenja poverilaca primenjuje se na stečajne poverioce svih povezanih lica;

6) međusobna potraživanja povezanih lica brišu se.

Mesna nadležnost stečajnog suda određuje se po sledećim pravilima:

1) ako se istovremeno pokrene postupak nad matičnim i zavisnim privrednim društvom, nadležan je sud prema sedištu matičnog društva;

2) ako se prvo pokrene stečajni postupak nad matičnim, a nakon toga se podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka nad zavisnim društvom, za stečajni postupak nad zavisnim društvom nadležan je sud prema sedištu matičnog društva;

3) ako se prvo pokrene stečajni postupak nad zavisnim, a nakon toga se podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka nad matičnim društvom, sud kome je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka nad zavisnim društvom oglasiće se nenadležnim i predmet će ustupiti sudu koji je nadležan za matično društvo.

Rešenja o otvaranju stečajnog postupka nad povezanim licima mogu žalbom osporiti stečajni poverioci, ukoliko se ne radi o povezanim licima, koji imaju najmanje 51% potraživanja u odnosu na ukupna potraživanja iskazana u poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju stečajnog dužnika prema kojem imaju potraživanja, ukoliko dokažu da bi u konsolidovanom stečajnom postupku manje namirili potraživanje nego u stečajnom postupku stečajnog dužnika prema kojem imaju potraživanje.”

Član 60.

U članu 174. posle stava 4. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Za određivanje i sprovođenje stečaja nad stranim pravnim licem koje ima središte glavnih interesa u Republici Srbiji nadležan je sud u Republici Srbiji gde se nalazi središte glavnih poslovnih interesa.”

Član 61.

Posle člana 174. dodaju se nazivi članova i čl. 174a i 174b, koji glase:

„Isključiva međunarodna nadležnost

Član 174a

Sud Republike Srbije je isključivo nadležan za pokretanje, otvaranje i sprovođenje stečajnog postupka protiv stečajnog dužnika čije je središte glavnih interesa na području Republike Srbije.

Smatra se da stečajni dužnik ima središte glavnih interesa u mestu u kojem ima registrovano sedište.

Ako se središte glavnih interesa stečajnog dužnika nalazi u inostranstvu, a njegovo registrovano sedište se nalazi u Republici Srbiji, isključivo je nadležan sud Republike Srbije ako se prema pravu države u kojoj stečajni dužnik ima središte glavnih interesa ne može pokrenuti i otvoriti stečajni postupak na osnovu središta glavnih interesa.

Postupak iz stava 1. ovog člana obuhvata celokupnu imovinu stečajnog dužnika, bez obzira da li se nalazi u Republici Srbiji ili u inostranstvu (glavni stečajni postupak).

Kada se registrovano sedište stečajnog dužnika nalazi u inostranstvu, a središte glavnih interesa na području Republike Srbije, nadležan je sud u Republici Srbiji.

Međunarodna nadležnost prema poslovnoj jedinici, odnosno imovini stranog stečajnog dužnika u Republici Srbiji

Član 174b

Ako sud u Republici Srbiji nije nadležan predma odredbi člana 174a stav 1. ovog zakona, nadležan je ako stečajni dužnik ima poslovnu jedinicu bez svojstva pravnog lica u Republici Srbiji. Pod poslovnom jedinicom podrazumeva se bilo koje mesto poslovanja u kojem stečajni dužnik obavlja ekonomsku delatnost koja nije tranzitnog karaktera, upotrebom ljudske radne snage i dobara ili usluga.

Kada se u Republici Srbiji ne nalazi središte glavnih poslovnih interesa, ni poslovna jedinica stečajnog dužnika, već samo njegova imovina, stečajni postupak u Republici Srbiji je moguće voditi:

1) ako postoji stečajni razlog ali se u državi gde stečajni dužnik ima središte glavnih interesa stečajni postupak ne može voditi zbog uslova predviđenih u stečajnom pravu te države;

2) ako se prema pravu države u kojoj stečajni dužnik ima središte glavnih interesa, stečajni postupak odnosi samo na imovinu u toj državi;

3) kada se strana sudska odluka o otvaranju stečajnog postupka ne može priznati;

4) kada se otvaranje sporednog stečajnog postupka u Republici Srbiji predlaže u okviru postupka priznanja strane odluke o otvaranju stečajnog postupka.

Za sprovođenje stečajnog postupka iz st. 1. i 2, tačka 1) do 3) ovog člana nadležan je sud na čijem području se nalazi poslovna jedinica stečajnog dužnika, a ako nema poslovne jedinice u Republici Srbiji, sud na čijem području se nalazi imovina stečajnog dužnika. Ako bi više sudova bili mesno nadležni, postupak vodi sud kod kojeg je prvo podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka.

Stečajni postupak iz st. 1. i 2. ovog člana odnosi se samo na imovinu koja se nalazi u Republici Srbiji (sporedni stečajni postupak).

Kada je glavni stečajni postupak već otvoren u stranoj državi na osnovu člana 174a st. 1. ili 3. ovog zakona, prilikom otvaranja sporednog stečajnog postupka na osnovu st. 1. i 2. ovog člana sud neće ispitivati postojanje stečajnog razloga ako je strana odluka o otvaranju glavnog stečajnog postupka priznata u Republici Srbiji.”

Član 62.

U članu 188. stav 2. menja se i glasi:

„Strani postupak se priznaje kao:

1) glavni strani postupak, ako nije u suprotnosti sa članom 174a ovog zakona,

2) sporedni strani postupak, ako nije u suprotnosti sa članom 174b st. 1. i 2. ovog zakona.”

St. 3, 4. i 5. brišu se.

Dosadašnji st. 6, 7. i 8. postaju st. 3, 4. i 5.

Posle stava 8. koji postaje stav 5. dodaju se st. 6, 7, 8, 9, 10. i 11, koji glase:

„Ako stečajni sudija odbije predlog za priznanje stranog postupka, doneće rešenje o otvaranju stečajnog postupka u Republici Srbiji, a na predlog poverilaca ili stečajnog dužnika, ako je to potrebno radi ravnomernog namirenja svih poverilaca.

Predlog iz stava 6. ovog člana može se podneti u roku od osam dana od dana oglašavanja rešenja o odbijanju predloga za priznanje stranog postupka na oglasnoj tabli suda.

Stečajni postupak iz stava 7. ovog člana obuhvata samo imovinu dužnika koja se nalazi u Republici Srbiji.

Protiv rešenja kojim se odbija predlog za priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka, strani stečajni dužnik, strani predstavnik i poverioci imaju pravo žalbe. Žalba ne odlaže izvršenje.

Svaki poverilac i stečajni dužnik su ovlašćeni da podnesu predlog za otvaranje stečajnog postupka u Republici Srbiji, nezavisno od toga što je glavni stečajni postupak otvoren u drugoj državi ili na teritoriji na kojoj Republika Srbija nema jurisdikciju, ako su ispunjeni uslovi zbog kojih bi se predlog za priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka mogao odbiti. U ovom slučaju sud će dozvoliti otvaranje stečajnog postupka u Republici Srbiji ako to zahteva načelo ravnomernog namirenja svih stečajnih poverilaca. U rešenju o otvaranju stečajnog postupka sud će odlučiti o nemogućnosti priznavanja strane odluke o otvaranju stečajnog postupka kao o prethodnom pitanju.

U slučaju iz stava 10. ovog člana, stečajni postupak obuhvata imovinu stečajnog dužnika koja se nalazi u Republici Srbiji.”

Član 63.

Stečajni postupci u kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije unovčeno više od 50% likvidacione vrednosti stečajne mase iskazane u ekonomsko-finansijskom izveštaju iz člana 109. stav 3. Zakona o stečaju („Službeni glasnik RS”, br. 104/09, 99/11 – dr. zakon i 71/12 – US), nastaviće se po odredbama ovog zakona. Ostali stečajni postupci nastaviće se po odredbama zakona po kom su i započeti.

Stečajni upravnici su dužni da u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona podnesu izveštaj koliko je imovine iz stečajne mase unovčeno do dana stupanja na snagu ovog zakona, a sud je dužan da odluku o tome donese u daljem roku od 15 dana.

Stečajni upravnik je dužan da u daljem roku od 30 dana, u stečajnom postupku koji se u skladu sa stavom 1. ovog člana nastavlja po odredbama ovog zakona, podnese listu priznatih i osporenih potraživanja sa obračunatim zateznim kamatama u skladu sa isplattim redovima iz ovog zakona, a sud je dužan da konačnu listu potraživanja utvrdi na ispitnom ročištu.

Član 64.

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona doneće se u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 65.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika („Službeni glasnik RS”, br. 84/04 i 104/09).

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje sa radom Agencija za licenciranje stečajnih upravnika, a njenu imovinu, sredstva za rad, prava i obaveze preuzima Agencija za privatizaciju

Do početka rada Komore, dokumentaciju, arhivu i Imenik stečajnih upravnika od Agencije za licenciranje stečajnih upravnika preuće Ministarstvo.

Disciplinski postupci započeti pred Agencijom za licenciranje stečajnih upravnika prekinuće se danom stupanja na snagu ovog zakona i nastaviće se, u roku od 90 dana od dana početka rada Komore, po odredbama ovog zakona.

U stečajnim postupcima nad pravnim licem koje je u većinskoj javnoj ili društvenoj svojini, Agencija za privatizaciju će odmah po stupanju na snagu ovog zakona podneti predlog sudu za imenovanje stečajnog upravnika.

Stečajni upravnici koji su stekli licencu pre stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da obavljaju poslove stečajnog upravnika i po odredbama ovog zakona.

Član 66.

Ministar će u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona obrazovati Odbor za pripremu konstituisanja i početak rada Komore (u daljem tekstu: Odbor).

Odbor ima devet članova, koje imenuje ministar, s tim da svako udruženje stečajnih upravnika određuje po dva člana.

Odbor će, u roku od 30 dana od dana obrazovanja, doneti privremeni statut Komore, kojim će urediti pitanja od značaja za konstituisanje i početak rada Komore i imenovati Privremenog predsednika Komore.

Član 67.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

1. Ustavni, odnosno pravni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tač. 2. i 7. Ustava Republike Srbije, prema kojem Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje postupak pred sudovima i drugim organima, uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine.

2. Razlozi za donošenje zakona

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju, zajedno sa predloženim Zakonom o privatizaciji, stvaraju se uslovi ne samo za dovršetak restrukturiranja i privatizacije privrednih subjekata, već i za efikasnije, transparentnije i odgovornije ostvarivanje prava poverilaca u stečajnom postupku. Novim zakonskim rešenjima smanjuju se troškovi stečajnog postupka i omogućava sprovođenje stečaja nad povezanim licima.

Prema statističkim podacima u periodu od 1995. godine do sada pred privrednim sudovima bilo je pokrenuto ukupno 5.028 stečajnih postupaka. Na dan 1.12.2013. godine aktivnih stečajnih predmeta ima 2.168. Prosečna dužina trajanja stečajnih postupaka nad preduzećima u društvenoj svojini bila je 3 godine, 6 meseci i 8 dana, a za preduzeća u privatnoj svojini 2 godine 3 meseca i 16 dana. Poredeći zaključene stečajne postupke nad preduzećima u društvenoj i privatnoj svojini, u prvoj godini kod društvenih preduzeća zaključeno je 72 predmeta, a kod preduzeća u privatnoj svojini 988. Samo na području Privrednog suda u Beogradu na dan 1.12.2013. godine kod privatnih preduzeća pokrenuto je ukupno 1.170 stečajnih postupaka od kojih je 570 zaključeno i 144 obustavljeno. Kod društvenih preduzeća pokrenuto je 185 stečajnih postupaka, od kojih je 94 zaključeno i 10 obustavljeno.

Iz navedenih statističkih podataka jasno se vidi da je prosečna dužina trajanja stečajnog postupka nad preduzećem u privatnoj svojini znatno kraće nego kod preduzeća u društvenoj svojini. Ovaj pokazatelj sam za sebe može da ukazuje na veću efikasnost privatnih stečajnih upravnika nego Agencije za privatizaciju kao institucionalnog stečajnog upravnika za društvena i državna preduzeća. Međutim, statistiku treba uzeti sa rezervom, jer se kod društvenih preduzeća po pravilu radi o složenim stečajnim predmetima u kojima ima imovine veće vrednosti nego kod privatnih preduzeća i postoji veći socijalni problem radnika koji ostaju bez posla. U poslednje vreme i kod privatnih preduzeća, kako onih koji su od početka poslovali kao privatna preduzeća, tako i kod onih koja su privatizovana, radi se o veoma složenim stečajnim predmetima.

Imajući u vidu navedene statističke pokazatelje, kao i evropski standard jačanja položaja stečajnih poverilaca, povećanja odgovornosti i smenjivosti stečajnih upravnika, jasno se nameće potreba da se i upravljanje stečajnom masom u društvenim preduzećima poveri privatnim stečajnim upravicima, uz potreban nadzor. Zakonsko ograničenje da stečajni upravnik u slučaju društvenog ili državnog preduzeća mora biti Agencija za privatizaciju, onemogućilo je poverioce da traže razrešenje stečajnog upravnika, a stečajnog sudiju da takvog stečajnog upravnika smeni. Smenjivost stečajnog upravnika u praksi je izjednačeno sa njihovom odgovornošću, jer se stečajni postupak vodi u interesu stečajnih poverilaca.

Statistički pokazatelji o broju aktivnih stečajnih predmeta ukazuju i na potrebu da se profesionalizuje zastupanje državnih poverilaca. Zastupanje u stečajnom postupku je ostvarivanje pre svega ekonomskih prava (formiranje stečajne mase, pravilno prijavljivanje potraživanja, učešće u poverilačkim organima i vršenje glasačkih prava

kako u pogledu davanja saglasnosti na odluke od velikog značaja stečajnog upravnika, tako i glasanje o planu reorganizacije). Postojeća zakonska regulativa da zastupanje državnih poverilac vrši Republičko javno pravobranilaštvo nije dalo očekivane rezultate, jer je nemoguće očekivati da će Republičko javno pravobranilaštvo biti osposobljeno da zastupa sve državne poverioce u svih 2.168 stečajnih predmeta. Zbog toga je bilo nužno da se predloži da zastupanje vrši Organizacija za nadzor, odnosno Agencija za privatizaciju, koja ima organizacioni deo – Centar za stečaj, osposobljen da zastupa sve društvene i državne poverioce. Zbog toga je i promenjena uloga Agencije za privatizaciju, ona prestaje da vrši funkciju stečajnog upravnika i preuzima funkciju ekonomskog nadzora i ekonomske opravdanosti radnji stečajnog upravnika i ekonomske izvodljivosti plana reorganizacije. Ovo je posebno značajno za ostvarivanje prava stečajnih poverilaca, jer će moći kvalitetnije da vrše svoja prava ako znaju koji se ekonomski efekat može očekivati od radnji stečajnog upravnika i od predloženog plana reorganizacije.

Važnu ulogu u stečajnom postupku imala je i Agencija za licenciranje stečajnih upravnika (u daljem tekstu: ALSU). Ona je vodila imenik stečajnih upravnika, izdavala i oduzimala licence, organizovala polaganje ispita, vršila nadzor nad radom stečajnih upravnika, sprovodila disciplinske postupke i kažnjavala stečajne upravnike. ALSU se finansirala tako što je ubirala naknadu od 1% vrednosti stečajne mase. Na taj način je ostvarila značajne prihode na račun stečajne mase i potraživanja poverilaca. U radu ALSU bilo je dobrih i loših strana. Dobre strane su bile organizovanje stručnog usavršavanja, vođenje ERS-a i imenika stečajnih upravnika. Loša strana je bila što se disciplinski postupak koristio za vaninstitucionalni uticaj na rad i postupanje stečajnih upravnika. Okolnost da je postupak bio jednostepen (bez prava na žalbu), da nije bilo jasnih kriterijuma o disciplinskim povredama i merama koje se mogu izreći, o pravu trećih lica koja su mogla da pokreću disciplinski postupka, o oskudnim pravilima postupka (kažnjavanje se moglo vršiti i bez javne rasprave, funkcija disciplinskog tužioca bila je podeljena između supervizora i disciplinske komisije, novčane kazne su se naplaćivale na račun ALSU, nepostojanje instituta zastarelosti i sl.) uticala su da je ALSU u ne malom broju slučajeva donosio odluke kojima se uskraćivalo pravo na rad stečajnih upravnika, bez jasnih kriterijuma. Stečajni upravnici, kao druge profesije (lekari, izvršitelji, advokati, inženjeri i dr.) nisu imali svoju komoru. Sve navedeno ukazivalo je na potrebu revidiranja postojećeg rešenja nadzora nad radom stečajnih upravnika. U tom delu, ekonomski nadzor vrši Organizacija za nadzor, a stručni nadzor Komora stečajnih upravnika.

Očekivani veći priliv stečajnih predmeta u 2014. godine, kao godini u kojoj preduzeća koja se ne restrukturiraju ili ne privatizuju, odlaze u stečaj, nalagao je drugačije regulisanje pravnog položaja stečajnih upravnika. Predviđeno je da stečajni upravnici pored obavljanja delatnosti kao preduzetnika, mogu se udružiti i osnovati kancelariju stečajnog upravnika, koja posluje kao privredno društvo za obavljanje poslova stečajnog upravnika. Udruženi stečajni upravnici biće sposobni za vođenje i najsloženijih stečajnih predmeta.

Postojeća praksa imenovanja stečajnih upravnika i njihova ograničena smenjivost, povećavali su rizik korupcije. Usporedno-pravna rešenja idu u pravcu dostupnosti stečajnih predmeta većem broju stečajnih upravnika i s druge strane pravu stečajnih poverilaca da traže njihovu smenu u svakoj fazi postupka. Zbog toga se ovim pitanjima posvetila posebna pažnja.

Predlog zakona predviđa drugačije isplatne redove. Prvi isplatni red čine potraživanja zaposlenih po osnovu minimalnih zarada i pripadajući doprinosi. Na ovaj način posebno se štite zaposlenih u slučaju stečaja poslodavca. U drugi isplatni red

ulaze svi poverioci (državni, komercijalni, potraživanja zaposlenih preko iznosa minimalne zarade). Ovim se postiže standard stavljanja stečajnih poverilac u isti položaj (uz izuzetak obezbeđenja minimuma socijalne sigurnosti u visini minimalne zarade). U treći isplatni red ulaze poverioci koji bi inače bili poverioci u drugom isplatnom redu, ali su se ugovorom odrekli tog prava (subordinirani poverioci). U ovaj isplatni red ulaze i potraživanja svih poverilaca (osim povezanih lica) po osnovu zatezne kamate za period od otvaranja stečaja do isplate). Na ovaj način se izjednačava pravni položaj poverilaca po osnovu zatezne kamate. U poslednji – četvrti isplatni red ulaze potraživanja povezanih lica.

Povezana lica su znatno u nepovoljnijoj poziciji po odredbama novog zakona, jer se poslednja namiruju (slično kao vlasnici kapitala), ne učestvuju u poverilačkim organima, njihovi poslovi podležu lakšem pobijanju i sl.

Zakon posebno definiše pojam založnih poverilaca. U sudskoj praksi se pokazalo da postoji potreba razlikovanja založnih i razlučnih poverilaca. Obe kategorije poverilaca imaju pravo namirenja potraživanja iz imovine stečajnog dužnika, ali prvi nemaju potraživanje prema stečajnom dužniku, a drugi imaju. Založni poverilac ne prijavljuje potraživanje u stečajnom postupku, ne glasa za plan reorganizacije, ali se planom i ne mogu umanjiti njegova prava. Razlučni poverilac takođe ne mora prijaviti potraživanje, ali ako se ne namiri u celosti iz stvari na kojoj ima razlučno pravo namirenja, za razliku potraživanja neće biti stečajni poverilac ako ne podnese prijavu potraživanja.

Novi instituti verovatnih potraživanja i stečaja povezanih lica treba da reše probleme u praksi. Definisanje pojma verovatnih potraživanja treba da omogući ostvarivanje glasačkih prava na prvom poverilačkom ročištu i sve dok prijavljena potraživanja ne budu ispitana. Za slučaj stečaja povezanih lica postojala je pravna praznina. Praksa je pokazala da su se vodili odvojeni stečajni postupci, sa brojnim međusobnih sporovima, neefikasnom zaštitom potraživanja poverilaca, podnošenje multiplikovanih potraživanja po osnovu solidarne odgovornosti povezanih lica u svim stečajnim postupcima. Nije postojalo rešenje da li se u slučaju reorganizacije sačinjava i glasa o jednom ili više planova i kako oni treba da reše odnose između povezanih lica. U praksi su ovi stečajni predmeti trajali dugi niz godina sa velikim troškovima stečajnog postupka. Predviđeno rešenje je izbalansiran pristup potrebe da se sprovede efikasan, jedinstven stečajni postupak i potrebe da se zaštite poverioci koji imaju većinsko potraživanje u slučaju da ne žele da se sprovedi konsolidovani stečajni postupak.

Novost je i mogućnost da se usvoji plan reorganizacije u svakoj fazi postupka. Dosadašnje iskustvo bilo je da se plan morao predložiti samo u prvoj fazi postupka. Rokovi su bili prekluzivni i onemogućavali su poverioce, čak i kada to traži kvalifikovana većina poverilaca, da u kasnijoj fazi postupka predlože reorganizaciju. Kako se stečajni postupak vodi u interesu poverilaca, predloženo je rešenje koje ovo omogućava, uz obavezu da plan predloži kvalifikovana većina poverilaca, a sve dok se plan ne usvoji, stečajni upravnik može da postupa po rešenju o bankrotstvu.

3. Analiza efekata

3.1. Određivanje problema koje zakon treba da reši

Predlog zakona omogućava efikasno i transparentno ostvarivanje prava stečajnih poverilaca, kontrolu rada stečajnih upravnika i sprovođenje stečajnog postupka uz manje troškove. Instituti stečajnog zakona prilagođeni su Zakonu o privatizaciji, kako bi se omogućio završetak postupka restrukturiranja i privatizacije. Ponovnim uvođenjem

tzv. „automatskog stečaja“, uz otklanjanje razloga koji su doveli do utvrđivanja neustavnosti ranijih odredbi, omogućit će se da se iz pravnog života otklone privredni subjekti koji imaju trajnu nesposobnost plaćanja. Ovakvo rešenje je u skladu sa uporedno-pravnim rešenjima. Nova zakonska rešenja u pogledu prodaje pravnog lica i imovine, daju jasna i transparentna rešenja. Predlagači plana reorganizacije čija realizacija nije uspjela, neće moći ponovo da predlažu plan. Regulisanje stečaja povezanih lica stvorit će osnov za rešavanje dužničke krize velikih poslovnih sistema. Međunarodni stečaj dosledno se zasniva na pravilu o središtu glavnih poslovnih interesa.

3.2. Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

U predloženim izmenama i dopunama stečajnog zakona jasno se kroz sve pravne institute jača pravni položaj stečajnih poverilaca. Njihovo ovlašćenje da utiču na imenovanje i razrešenje stečajnih upravnika, da predlažu plan reorganizacije u toku celog stečajnog postupka, da utiču da se prodaja imovine vrši po tržišnim uslovima, precizno je i jasno definisano. I položaj stečajnog upravnika je detaljno regulisan, kako u pogledu njegovog imenovanja i disciplinske odgovornosti, koji se izmeštaju iz Agencije za licenciranje stečajnih upravnika u Komoru stečajnih upravnika, kao strukovno udruženje, tako i u pogledu obaveze analiziranja poslovanja stečajnog upravnika 5 godina pre stečaja, statusnog položaja stečajnih upravnika (omogućavanja osnivanja kancelarija stečajnog upravnika u obliku društva kapitala) i obaveze podnošenja redovnih finansijskih izveštaja. Precizno je regulisan i položaj Agencije za privatizaciju, koja dobija novu funkciju kao zastupnik potraživanja državnih poverilaca i kao organizacije za nadzor u delu ocene ekonomske opravdanosti postupanja stečajnog upravnika i ekonomske opravdanosti i izvodljivosti plana reorganizacije. Na ovaj način postupanje stečajnog upravnika je moguće oceniti sa aspekta najboljeg interesa stečajnih poverilaca, ali i onemogućavanja podnošenja i izglasavanja plana reorganizacije koji nisu ekonomski opravdani i izvodljivi. Predlogom zakona je preciziran kriterijum ekonomske izvodljivosti plana reorganizacije.

Postavljeni ciljevi su opravdani i merljivi. Opravdanosti i merljivost se ceni od strane stečajnih poverilaca, jer se stečaj upravo i vodi u interesu stečajnih poverilaca.

3.3. Druge mogućnosti za rešavanje problema

Izmena postojećeg Zakona o stečaju je jedini način za rešavanje uočenih problema u stečajnom postupku.

3.4. Zašto je donošenje zakona najbolje za rešavanje problema

Predložene izmene odnose se na materiju koja se mora regulisati zakonom, tako da nije bilo moguće rešenje problema na drugi način.

3.5. Na koga će i kako uticati predložena rešenja

Predlogom zakona se stvaraju uslovi za sprovođenje stečaja bez socijalnih tenzija. Stečaj neće više biti bauk za zaposlene. Predložena rešenja omogućavaju otkup potraživanja iz radnog odnosa od strane tranzicionog fonda (kojim upravlja Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza), koji će otkupljena potraživanja regresirati iz stečajne mase. Stečaj će postati rizik samo za povezana lica koja su preduzimanjem štetnih pravnih poslova dovela do nastupanja stečajnog razloga. Predlogom zakona se značajno smanjuju rizici od korupcije.

3.6. Troškovi koje će primena zakona izazvati kod građana i privrede, posebno malih i srednjih preduzeća

Primena ovog zakona neće izazvati ni građanima, ni privredi dodatne troškove. Upravo suprotno, stečajni postupak će biti jeftiniji za iznos naknada koji se plaćaju Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika, a naknada koja se plaća Organizaciji za nadzor biće određena na nivou materijalnih troškova. Komora stečajnih upravnika finansira se i članarine stečajnih upravnika.

3.7. Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove

Kao što je navedeno u prethodnoj tački, primena ovog zakona neće izazvati ni građanima, ni privredi dodatne troškove.

3.8. Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Odredbe predloženog zakona neće neposredno uticati na pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju, ali će posredno uticati na mogućnost ostvarivanja nastavka poslovanja stečajnih dužnika kroz plan reorganizacije koji se može izglasati u svakoj fazi stečajnog postupka.

3.9. Da li su zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

Organizovana je javna rasprava o Nacrtu zakona, a Nacrt sa obrazloženjem predloženih rešenja bio je oglašen na sajtu Ministarstva privrede. U toku javne rasprave organizovani su brojni okrugli stolovi i rasprave povodom novih zakonskih rešenja. Zainteresovane strane dostavljale su svoje stavove, predloge i mišljenja povodom predloženih zakonskih promena putem pošte i e-mail adrese. Obavljeni su i brojni direktni razgovori sa zainteresovanim licima.

3.10. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se postiglo ono što se zakonom predviđa.

Danom stupanja na snagu prestaje sa radom Agencija za licenciranje stečajnih upravnika, a njene poslove u delu imenika i disciplinske odgovornosti stečajnih upravnika preuzima Komora stečajnih upravnika, koja se obavezno osniva u skladu sa zakonom. Ministarstvo privrede vrši nadzor u tom delu, jer je neophodno da se Komora što pre osnuje i preuzme zakonom određena ovlašćenja. Pored toga, Agencija za privatizaciju vrši ovlašćenja Organizacije za nadzor do donošenja posebnog zakona kojim se ta organizacija osniva. Agencija za privatizaciju rasplaže znanjem i kadrovima koji su do sada obavljali poslove u Centru za stečaj. U prelaznom periodu, Agencija za privatizaciju je određena kao ovlašćeni predlagač za imenovanje stečajnih upravnika za privredne subjekte sa većinskim društvenim ili državnim kapitalom, imajući u vidu da joj prestaju zakonska ovlašćenja stečajnog upravnika.

4. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju ojačava se pravni položaj stečajnih poverilaca i stvara se obaveza za stečajnog upravnika da redovno i potpuno informiše stečajne poverioce o svim bitnim okolnostima za ostvarivanje prava na najpovoljnije kolektivno namirenje poverilaca. Samo pod uslovom da su potpuno i blagovremeno informisani, stečajni poverioci mogu aktivno učestvovati u stečajnom postupku i ostvarivati svoja prava. Stečajnim poveriocima se daje pravo, koje je u

uporednom pravu već poznato, da aktivno utiču na imenovanje i razrešenje stečajnog upravnika. Posebno je važno da se pravo na razrešenje stečajnog upravnika može ostvarivati u svim fazama stečajnog postupka. Na taj način se dosledno sprovodi princip da se stečajni postupak vodi u interesu stečajnih poverilaca. Stečajni poverioci mogu da predlažu plan reorganizacije ne samo u početnoj fazi stečajnog postupka, čime se takođe stvaraju uslovi za što potpunije ostvarivanje interesa stečajnih poverilaca.

U okviru stečajnih poverilaca, posebno su regulisana prava poverilaca po osnovu minimalnih zarada, tako što je predviđeno pravo njihovog prioritnog namirenja u prvom isplatnom redu za potraživanja po osnovu neisplaćenih zarada bez poreza i doprinosa zaposlenih i bivših zaposlenih, u iznosu minimalnih zarada i po osnovu neplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka, koji se uplaćuju nadležnom fondu. Obezbeđivanje uslova za isplatu minimalnih zarada, kao i obaveznih doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje, korak je prema obezbeđivanju garantovane isplate tih potraživanja u smislu direktive 2008/94/EC (*Directive 2008/94/EC*) Evropskog parlamenta i Saveta. Dalji korak je otkupljivanje ovih potraživanja od strane Tranzicionog fonda. Zbog navedenog, predviđena je mogućnost prenosa verovatnih, utvrđenih i osporenih potraživanja u stečajnom postupku.

Predlogom zakona se unapređuje efikasnost u zaštiti potraživanja koja proističu iz ugovora o radu odnosno radnog odnosa, garantovana socijalnom poveljom, bez obzira na nesolventnost dužnika. Ovakva zaštita je pozitivna diskriminacija određene grupe poverilaca u odnosu na ostale poverioce protiv dužnika nad kojima je pokrenut postupak stečaja. Država se ne može legitimno pozivati na opštu potrebu kako bi opravdala ograničenje prava i sloboda pojedinaca, a svako mešanje u uživanju nekog zaštićenog prava mora odgovarati određenoj hitnoj društvenoj potrebi, naročito mora biti proporcionalno cilju koji se želi postići. U prilog neophodnosti ovakvog zakonskog rešenja govore i presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Kačapor i drugi protiv Srbije (predstavka 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06), objavljena u „Sl. glasniku RS”, broj 14/08, odluka Ustavnog suda UŽ. broj 1160/2009 od 19.04.2012. godine, objavljena u „Sl. glasniku RS”, broj 61/12, kao i u pravnom shvatanju Vrhovnog kasacionog suda sa sednice od 22.11.2010. godine o da se „izvršni postupci koji se odnose na naplatu novčanih potraživanja iz radnog odnosa utvrđenih izvršnim ispravama protiv dužnika, subjekta privatizacije u restrukturiranju, neće se prekidati. Prekinuti postupci će se nastaviti i okončati.” Revidiranom Evropskom socijalnom poveljom („Sl. glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 42/09) garantovano je svim radnicima pravo na pravičnu naknadu koja je dovoljna za pristojni životni standard njih i njihovih porodica da svi radnici i oni koje oni izdržavaju imaju pravo na socijalnu sigurnost i obavezane strane ugovornice da priznaju pravo radnika na naknadu koja će njima i njihovim porodicama obezbediti pristojan životni standard. Članom 25. je utvrđena obaveza strana ugovornica, potpisnica Povelje da obezbede efektivno ostvarivanje prava radnika na zaštitu njihovih potraživanja u slučaju nesolventnosti njihovih poslodavaca od strane neke garantne institucije ili garantovanjem nekog drugog oblika efektivne zaštite. Prava iz radnog odnosa i to pravo na minimalnu zaradu i ostvarivanje prava po osnovu penzionog i invalidskog osiguranja su elementarna ljudska i socijalna prava. Članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđeno je da svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine, da niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava, a da prethodne odredbe ni na koji način ne utiču na

pravo države da primenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni. Ljudska i manjinska prava zajemčena Ustavom neposredno se primenjuju (član 18. stav 1. Ustava). Ustavom se jemče i kao takva neposredno primenjuju ljudska i manjinska prava zajemčena opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava, potvrđenim međunarodnim ugovorima i zakonima. Takođe, predviđeno je i to da se može propisati način ostvarivanja ovih prava samo ako je to Ustavom izričito predviđeno ili ako je to neophodno za ostvarenje pojedinog prava zbog njegove prirode, pri čemu zakon ni u kom slučaju ne sme da utiče na suštinu zajemčenog prava (stav 2). Imajući u vidu preuzete međunarodne obaveze, ustavnu garanciju i stavove sudske prakse, zakon je predvideo da se potraživanja po osnovu minimalnih zarada i doprinosa namiruju iz prvog isplatnog reda. Međutim, pošto se namirenje potraživanja vrši tek nakon unovčenja stečajne mase, zakon je predvideo mogućnost prenosa ovih potraživanja, kako bi se stvorili efikasni uslovi za naplatu ovih potraživanja.

U odnosu na opšti pravni institut prenosa potraživanja, regulisan je izuzetak da se radi o formalnom ugovoru. Ugovor o prenosu potraživanja zaključuju prenosilac i sticalac potraživanja, s tim da se potpisi ugovornih strana overavaju kako je predviđeno Zakonom o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa, a stečajni dužnik se pisanim putem obaveštava o izvršenom prenosu. Sticalac ima ista prava kao prenosilac, a dužnik može prema sticaocu isticati iste prigovore koje je imao i prema prenosiocu, kao i prigovore koje ima samo u odnosu na sticaoca. Zaposleni i lica koja su bila zaposlena kod stečajnog dužnika mogu potraživanja iz radnog odnosa preneti na drugo lice i pre otvaranja stečajnog postupka, u kom slučaju sticalac za deo potraživanja u visini minimalne zarada sa i neplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka, ima pravni položaj poverioca prvog isplatnog reda, a za ostatak stečenog potraživanja drugog isplatnog reda. Prenos navedenih potraživanja može se izvršiti u postupku reorganizacije i u postupku bankrotstva.

Stvaranje uslova za prioriternu naplatu potraživanja po osnovu minimalnih zarada, sa obaveznom povezivanjem penzionog staža i zdravstvenog osiguranja zaposlenih, predstavlja zakonsko rešenje u pravcu garantovanja minimuma socijalne sigurnosti, koje uživa sudsku zaštitu ne samo u presudama Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, već i u presudama najviših domaćih sudskih instanci (Ustavni sud Republike Srbije i Vrhovni kasacioni sud).

Predlog zakona sadrži posebne odredbe o pravnom položaju poverilaca koji imaju status povezanih lica. Precizirano je ko su povezana lica, tako što je pojam povezanih lica proširen na lica koja su sklapala pravne poslove koji su štetni po stečajnog dužnika, koja su odobravalala pozajmice stečajnom dužniku i koja imaju kontrolna prava u najširem smislu. U dosadašnjoj privrednoj praksi se pokazalo da je stečajni razlog kod stečajnog dužnika nastajao nakon zaključivanja štetnih pravnih poslova, naročito u postupku privatizacije, sa licima koja nisu imala direktne statusne veze sa kupcima kapitala subjekata privatizacije, a na osnovu kojih je imovina stečajnog dužnika otuđivana ili opterećivana suprotno načelu jednake vrednosti uzajamnih davanja. Takođe, odobravanje pozajmica umesto ulaganja u kapital, uz istovremeno opterećenje najvažnije imovine, mimo tržišnih uslova (npr. ugovaranjem visoke kamate, nesrazmernog obezbeđenja i sl.), jasan je znak postojanja povezanih lica.

Povezano lice u smislu Predloga zakona je i pravno lice u kojem određena lica (direktor, član organa upravljanja ili organa nadzora stečajnog dužnika, član stečajnog

dužnika koji za njegove obaveze odgovara celokupnom svojom imovinom, član ili akcionar sa značajnim učešćem u kapitalu stečajnog dužnika, pravno lice koje stečajni dužnik kontroliše u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, lica koja zbog svog posebnog položaja u društvu imaju pristup poverljivim informacijama ili imaju mogućnost da se upoznaju sa finansijskim stanjem stečajnog dužnika, lice koje je faktički u poziciji da vrši značajniji uticaj na poslovanje stečajnog dužnika, lice koje je srodnik po krvi u pravoj liniji bez obzira na stepen ili u pobočnoj liniji do četvrtog stepena srodstva, srodnik po tazbini do drugog stepena srodstva ili bračni drug fizičkih lica gore navedenih lica) imaju kontrolna prava.

Pravni status povezanih lica u stečajnom postupku je u značajnoj meri promenjen. Povezana lica ne mogu biti članovi skupštine i odbora poverilaca, što je posledica činjenice da su vršili kontrolna prava na način koji je doveo do stečajnog postupka. Povezana lica poslednja namiruju stečajno potraživanje u četvrtom isplatnom redu, a proširena je i mogućnost pobijanja pravnih poslova koje su povezana lica zaključila sa stečajnim dužnikom (posebno u slučaju ugovaranja transfernih cena), uvođenjem pretpostavke nesavesnosti. Kada se povezana lica javljaju kao saugovarači stečajnog dužnika u slučaju namernog oštećenja poverilaca i zaključivanja pravnih poslova bez naknade ili uz neznatnu naknadu, uvedena je i solidarna odgovornost saugovarača do visine imovinske koristi koju ostvaruju. Ova rešenja imaju za cilj da se u stečajnu masu vrati imovina koja je štetnim pravnim poslovima otuđena, kako bi se stvorili uslovi za što potpunije namirenje stečajnih poverilaca. Ovakvim zakonskim rešenjima šalje se poruka povezanim licima da se ne isplati zaključivanje štetnih ugovora.

Preciznije je regulisano šta je predmet izlučnog zahteva, tako da izlučni poverilac može da traži izlučenje samo one stvari na kojoj je stekao pravo svojine pre pokretanja stečajnog postupka, a koja se u trenutku otvaranja stečaja nalazi u stečajnoj masi ili tuđe stvari koja se nalazi kod stečajnog dužnika po nekom drugom pravnom osnovu (ugovor o zakupu, posluži ili lizingu). Ovakvim određenjem napravljena je jasna razlika između stečajnog i izlučnog potraživanja. Predloženo rešenje u skladu je sa uporedno-pravnim rešenjima i pravnoteorijskim shvatanjem izlučnog prava u uporednom pravu i otklanja nedoumice koje su se pojavljivale u sudskoj praksi.

Status razlučnog i založnog poverioca takođe je preciznije regulisan, u skladu sa stavovima sudske prakse, s tim što je određeno da založni poverioci nisu stečajni poverioci, da se njihova prava ne mogu umanjiti planom reorganizacije, ali i da nemaju pravo glasa u postupku glasanja o planu reorganizacije. Razlučni poverilac prema stečajnom dužniku ima potraživanje koje je obezbeđeno hipotekom ili zalogom na imovini stečajnog dužnika, dok založni poverilac ima stvarno-pravno obezbeđenje na imovini stečajnog dužnika, ali nema potraživanje prema njemu. Položaj razlučnog poverioca je takođe preciziran, tako da svi razlučni poverioci čine jednu klasu prilikom glasanja o planu reorganizacije, s tim da je njihovo pravo glasa srazmerno procentu mogućeg namirenja iz imovine na kojoj postoji obezbeđenje.

Skupštinu poverilaca čine svi stečajni poverioci, osim poverilaca četvrtog isplatnog reda (potraživanja povezanih lica). Razlučni poverioci mogu glasati u skupštini samo ukoliko se proceni da neće naplatiti ukupno potraživanje iz opterećene imovine. Precizirano je da procenu osnova i visine potraživanja za potrebe glasanja na prvom poverilačkom ročištu u slučaju, kao i u drugim slučajevima (utvrđivanje prava glasa na prvoj skupštini poverilaca, uslovna potraživanja, sporna potraživanja i slično) vrši stečajni sudija na osnovu obrazloženog predloga stečajnog upravnika. Stečajni sudija u tom slučaju donosi zaključak o listi verovatnih potraživanja najkasnije pet dana pre održavanja prve sednice skupštine. Lista verovatnih potraživanja ne sadrži potraživanja iz četvrtog isplatnog reda, a stečajni upravnik je dužan da do ispitnog

ročišta stečajnom sudiji blagovremeno predloži sve promene koje se odnose na osnov i visinu verovatnih potraživanja. Predviđeno je i rešenje za slučaj da predsednik skupštine poverilaca u roku od pet dana od dana dobijanja predloga stečajnih poverilaca ne zakaže skupštinu poverilaca, tako da stečajni poverioci čija su ukupna potraživanja veća od 20% od ukupnog iznosa potraživanja svih stečajnih poverilaca mogu da zakažu skupštinu poverilaca, predlože dnevni red i odrede predsedavajućeg. Status stečajnog poverioca stiče se podnošenjem stečajne prijave, a zakon je posebno regulisao i kada prestaje ovaj status. Poveriocima koji nemaju potraživanja pravnosnažno utvrđena zaključkom suda, čija su potraživanja osporena u celosti i koji nisu pokrenuli parnicu u zakonom predviđenom roku i o tome obavestili stečajnog upravnika prestaje svojstvo poverioca, a time i članstvo u skupštini poverilaca.

Dosledno navedenom, član odbora poverilaca ne može biti povezano lice. Kao i kod skupštine, sprečena je mogućnost blokade rada odbora poverilaca. U slučaju kada predsednik odbora poverilaca u roku od pet dana od dana dobijanja predloga više od polovine članova odbora ne zakaže sednicu odbora poverilaca, predlagači mogu da zakažu sednicu odbora poverilaca, predlože dnevni red i odrede predsedavajućeg. Odbor poverilaca ima pravo da o svom trošku angažuje stručno lice, koje će izvršiti analizu poslovanja stečajnog dužnika a stečajni upravnik je dužan da angažovanom stručnom licu omogućiti potpun pristup i uvid u poslovne knjige, računovodstvene isprave i drugu relevantnu dokumentaciju stečajnog dužnika. Ovakvim rešenjem omogućava se potpuna informisanost stečajnih poverilaca, čak i u slučajevima kada stečajni upravnik i odbor poverilaca ne sarađuju u potpunosti.

Stečajni poverioci namiruju potraživanja prema isplatnim redovima. U prvi isplatni red spadaju zaposleni i bivši zaposleni po osnovu neisplaćenih zarada bez poreza i doprinosa zaposlenih i bivših zaposlenih, u iznosu minimalnih zarada i po osnovu neplaćenih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, a čiju osnovicu za obračun čini najniža mesečna osnovica doprinosa, saglasno propisima o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje na dan otvaranja stečajnog postupka. U drugi isplatni red spadaju potraživanja ostalih stečajnih poverilaca koji ne spadaju u treći i četvrti isplatni red.

Ovakvo zakonsko rešenje omogućava prioritarno namirenje stečajnih poverilaca pre svega iz prva dva isplatna reda. Prvi isplatni red je već objašnjen, a u drugi isplatni red ulaze svi državni i komercijalni poverioci koji se nisu odrekli prava namirenja u ovom isplatnom redu i koji nisu povezana lica. Osim potraživanja zaposlenih po osnovu minimalnih zarada i pripadajućih doprinosa, svi drugi državni i komercijalni poverioci (osim navedena dva izuzetka) imaju ravnopravan tretman namirenja u stečajnom postupku. Takvim rešenjem pojednostavljuje se postupak namirenja i isključuje mogućnost da se pojedini poverioci favorizuju na teret drugih poverilaca.

U treći isplatni red spadaju potraživanja stečajnih poverilaca koji su se pre otvaranja stečajnog postupka ugovorom na kojem su potpisi ugovarača overeni kod nadležnog organa, saglasili da budu namireni nakon punog namirenja potraživanja jednog ili više stečajnih poverilaca iz drugog isplatnog reda, a koji ne spadaju u četvrti isplatni red (subordinirani poverioci), kao i potraživanja poverilaca po osnovu zatezne kamate od dana otvaranja stečajnog postupka do dana namirenja. Uvođenjem isplatnog reda subordiniranih poverilaca prihvata se rešenje koje postoji u uporednom zakonodavstvu, s tim da se u ovom redu namiruju i potraživanja svih drugih poverilaca (osim povezanih lica) po osnovu zatezne kamate od dana otvaranja stečaja do namirenja.

U četvrti isplatni red spadaju potraživanja povezanih lica. Ako se ima u vidu da je Predlog zakona predvideo da stečajni poverioci glasaju o planu reorganizacije po

klasama koje se sačinjavaju prema isplatnim redovima (s tim što različni poverioci čine jednu, posebnu, klasu), tada se otklanjaju dileme da li treba u okviru istog isplatnog reda predvideti više klasa ili ne.

Predloženim izmenama i dopunama je predviđeno da je verovatno potraživanje takvo potraživanja koje je evidentirano u poslovnim knjigama stečajnog dužnika, a koje stečajni upravnik nije osporio, kao i potraživanje koje se zasniva na izvršnoj ispravi ili na drugom verodostojnom dokazu. Na ovaj način otklanjaju se moguće nejasnoće prilikom utvrđivanja kvoruma za glasanje na prvom poverilačkom ročištu, glasanja za plan reorganizacije u slučaju kada se glasa pre ispitnog ročišta, glasanja za razrešenje stečajnog upravnika i predlaganje imenovanja drugog stečajnog upravnika, izbor u odbor poverilaca i sl. Stečajni zakon je ranije predviđao pojmove prijavljenog, utvrđenog i osporenog potraživanja, a sada se određuje i pojam verovatnog potraživanja.

Proširen je pojam zloupotrebe prava u stečajnom postupku, pa se zloupotrebom prava smatra i promena sedišta stečajnog dužnika 2 meseca pre podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, a Predlog zakona sadrži izričitu odredbu da u ovom slučaju promena sedišta ne utiče na mesnu nadležnost suda u stečajnom postupku.

Predlogom zakona su predviđene značajne promene i u pravima i obavezama stečajnih upravnika:

- detaljno je regulisan način izbora stečajnog upravnika (metodom slučajnog odabira kao pravilo, neposrednim izborom od strane sudije u posebnim slučajevima složenih stečajnih postupaka kao izuzetak, nemogućnost neposrednog izbora u stečajevima malih i srednjih pravnih lica, fakultativni i obavezni izbor stečajnog upravnika na predlog stečajnih poverilaca i obavezan izbor stečajnog upravnika na predlog Organizacije za nadzor u slučaju stečaja koji se pokreće nad preduzećima u društvenoj ili državnoj svojini);

- precizirana su ograničenja u imenovanju stečajnog upravnika (povezanost sa vlasnikom i drugim povezanim licima);

- uvodi se pojam asistenta i kancelarije stečajnog upravnika. Stečajni upravnik može poslove obavljati kao preduzetnik (kao do sada), a može poslovanje organizovati i kao kancelarija stečajnog upravnika, kada posluje kao privredno društvo (prilagođeno za vođenje složenijih stečajnih postupaka, npr. stečaja povezanih lica). U kancelariji stečajnog upravnika mora biti zaposlen najmanje jedan stečajni upravnik, a mogu biti zaposleni i asistenti stečajnog upravnika, lica koja su zadužena za obavljanje računovodstvenih i pravnih poslova, poslova procene vrednosti imovine, specijalisti za sastavljanje plana reorganizacije i sl.). Stečajni upravnik, asistent i kancelarija stečajnog upravnika upisuju se u imenik stečajnih upravnika, koji vodi Komora stečajnih upravnika, na način koji je ovim predlogom zakona detaljno propisan. Nagrada i naknada stvarnih troškova stečajnog upravnika se isplaćuju na račun stečajnog upravnika kao preduzetnika ili kancelarije stečajnog upravnika kod koje se stečajni upravnik vodi kao zaposleni;

- proširena je obaveza stečajnog upravnika da u roku od 15 dana od dana imenovanja sačini listu verovatnih stečajnih i različnih poverilaca i dostavi je sudu i Organizaciji za nadzor, izvrši analizu poslovanja stečajnog dužnika za period od 5 godina pre pokretanja stečaja, i za svaku godinu sačini listu priliva i odliva, listu otuđene imovine i sve ugovore o otuđenju, analizira poslovanje sa povezanim licima, utvrdi poštovanje zabrane sukoba interesa i poštovanje odredaba Zakona o privrednim društvima koje se tiču postupanja u najboljem interesu stečajnog dužnika i njegovih poverilaca i podnese izveštaj sudu i Organizaciji za nadzor. Na osnovu analize poslovanja biće moguće i utvrditi ne samo da li postoje elementi za pokretanje postupka

za utvrđivanje odgovornosti lica za nastupanje stečajnog razloga, već i da li ima uslova za pobijanje pravnih poslova;

- obaveza stečajnog upravnika da, u roku od 20 dana od dana isteka tromesečja, dostavlja tromesečne izveštaje o toku stečajnog postupka i stanju stečajne mase odboru poverilaca, stečajnom sudiji, Komori i Organizaciji za nadzor, s tim da Organizacija za nadzor izveštaje javno objavljuje (na internet stranici);

- preciziran je rok dostavljanja izveštaja na zahtev odbora poverilaca i poverilaca čija su potraživanja veća od 20% svih prijavljenih potraživanja;

- obaveza saradnje stečajnog upravnika sa Komorom;

- završni račun se dostavlja ne samo stečajnom sudiji i odboru poverilaca, već i Organizaciji za nadzor;

- detaljno je regulisano postupanje po pritužbi na rad stečajnog upravnika;

- razrešenja imenovanog stečajnog upravnika na predlog stečajnih poverilaca moguće je ne samo u fazi pre, već i nakon zaključenja ispitnog ročišta, ako je za takav predlog glasala kvalifikovana većina (60%) poverilaca, s tim što pravo glasa nemaju poverioci koji nemaju verovatna potraživanja, odn. kojima je stečajni upravnik osporio potraživanje. U ovom slučaju stečajni sudija je u obavezi da razreši stečajnog upravnika i da imenuje onog stečajnog upravnika kojeg su poverioci predložili u zahtevu za razrešenje ranijeg stečajnog upravnika. Ovim rešenjem se dosledno primenjuje pravilo da se stečajni postupak vodi u interesu stečajnih poverilaca, s tim što se vodilo računa da se stečajni upravnik zaštiti od poverilaca koji nemaju verovatno potraživanje, odn. kojima je osporio prijavljeno potraživanje;

- detaljno je regulisana disciplinske odgovornosti stečajnog upravnika (precizirano je šta je disciplinska povreda, koje se mere mogu izreći i u kom slučaju, sastav, rad i odlučivanje disciplinske komisije, položaj disciplinskog tužioca, pravila disciplinskog postupka, dvostepenost u odlučivanju, zasterelost pokretanja, vođenja i izricanja disciplinskih mera). Ovakvim regulisanjem postiže se pravna sigurnost u ovoj oblasti (ne može se odgovarati za povrede koje nemaju precizan opis povrede obaveze, razdvaja se uloga disciplinskog veća – komisije od disciplinskog tužioca, stečajnom upravniku se stavlja na teret samo ono što je navedeno u optužnom predlogu, preciziraju se odredbe o odmeravanju disciplinskih mera, uvodi se dostepenost u odlučivanju, reguliše se pitanje zastarelosti pokretanja i vođenja disciplinskog postupka i izricanja disciplinskih mera i sl.);

- pre prodaje imovine, stečajni upravnik je dužan da sam uradi ili da pribavi procenu vrednosti imovine stečajnog dužnika, izvršenu uz primenu međunarodnih računovodstvenih standarda. U slučaju protoka više od godinu dana između procene i prodaje, na zahtev odbora poverilaca stečajni upravnik će pribaviti novu procenu imovine. Procena mora da odredi procentualno učešće vrednosti imovine koja je predmet obezbeđenja u odnosu na vrednost svake imovinske celine koja je predmet prodaje. Obaveštenje o nameri prodaje sadrži i raspodelu sredstava ostvarenu prodajom;

- pre prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, stečajni upravnik je dužan da izvrši procenu njegove vrednosti koja obavezno sadrži procenu imovine koja je pod teretom, posebnu procenu osnovnih sredstava, investicionih nekretnina, opreme i zaliha namenjenih prodaji, procenu prinodne vrednosti svake imovinske celine, nacrt deobe sredstava ostvarenih prodajom između stečajnih i razlučnih poverilaca, kao i procenu da li bi se ostvarila veću vrednost ako neku imovinu ili imovinske celine prodaje odvojeno od prodaje stečajnog dužnika. Iz prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, stečajni upravnik može izuzeti jednu ili više imovinskih celina i njih prodavati posebno, a u cilju postizanja što veće vrednosti unovčene stečajne mase.

Predloženim izmenama i dopunama predviđeno je da Agencija za privatizaciju više nema položaj stečajnog upravnika u slučaju stečaja nad pravnim licima u društvenoj odn. državnoj svojini. Do donošenja posebnog zakona o Organizaciji za nadzor, poslove nadzora u delu ekonomske opravdanosti postupanja stečajnih upravnika i ekonomske opravdanosti i izvodljivosti plana reorganizacije, izveštavanja i praćenja stečajnog postupka obavljaće Agencija za privatizaciju.

Organizacija za nadzor zastupa sve državne poverioce u stečajnom postupku. Ovakvim rešenjem omogućava se racionalno i efikasno upravljanje potraživanjem državnih poverilaca, kako u postupku bankrotstva, tako i u postupku reorganizacije stečajnog dužnika. Imajući u vidu da se posebnim zakonom (o privatizaciji) predviđa da će se pravila o unapred pripremljenom planu reorganizacije primenjivati i u postupku restrukturiranja, Organizacija za nadzor će zastupati državne poverioce i u postupku restrukturiranja. Organizacija za nadzor je ovlašćeni predlagač imenovanja stečajnog upravnika u slučaju stečaja nad pravnim licem koje je u većinskoj državnoj ili društvenoj svojini, kao i u slučaju kada se tokom stečajnog postupka promeni vlasnička struktura stečajnog dužnika tako da stečajni dužnik postane pravno lice u većinskoj državnoj svojini, pod uslovom da se radi o privrednom društvu koje je zaključkom Vlade proglašeno za društvo od izuzetnog značaja. Organizacija za nadzor može podneti plan reorganizacije odnosno unapred pripremljeni plan reorganizacije za stečajne dužnike u većinskoj državnoj ili društvenoj svojini, a ima i ovlašćenje da predloži stečajnom sudiji da preko ovlašćenog lica proveri tačnost podataka iz predloženog plana reorganizacije.

Organizacija za nadzor ima posebnu ulogu i u postupku tzv. „automatskog stečaja”. Nakon oglašavanja neustavnim odredaba Zakona o stečaju koje su se odnosile na tzv. „automatski stečaj” stvorila se pravna praznina, jer nije bilo pravnog osnova za otvaranje stečaja u slučaju kada nije bilo zainteresovanih poverilaca koji bi uplatili predujam troškova stečaja. Zakon predviđa mogućnost da u ovakvom slučaju Organizacija za nadzor uplati predujam troškova, s tim da će se takvi troškovi prioritarno namirivati u stečajnom postupku.

Troškovi nadzora praćenja i izveštavanja su troškovi stečajnog postupka. Nadležno ministarstvo propisuje osnove i merila za određivanje ove naknade, s tim što će se ova naknada određivati ne u procentualnom iznosu, već u visini stvarnih troškova. Na ovaj način će se smanjiti i troškovi stečajnog postupka koji padaju na teret stečajne mase.

Predloženim izmenama i dopunama je predviđena nova institucija - Komora stečajnih upravnika, kao neprofitno strukovno udruženje stečajnih upravnika, sa svojstvom pravnog lica. Nadzor nad radom Komore obavlja nadležno ministarstvo. Komora donosi statut, kodeks profesionalne etike stečajnih upravnika i druge akte, u skladu sa zakonom i statutom, čuva ugled, čast i prava profesije stečajnih upravnika, stara se da stečajni upravnici savesno i u skladu sa zakonom obavljaju svoje poslove; predstavlja stečajne upravnike kod državnih organa radi zaštite prava i interesa profesije, stara se o stručnom usavršavanju stečajnih upravnika i organizuje stručne skupove, seminare i savetovanja u oblasti stečaja, vodi imenik stečajnih upravnika, uspostavlja i ostvaruje saradnju sa komorama stečajnih upravnika drugih zemalja i obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom. Statutom Komore uređuje se organizacija i poslovanje Komore, način izbora organa i druga pitanja od značaja za rad Komore, s tim što nadležno ministarstvo daje saglasnost na statut i druge opšte akte Komore. Organi Komore su: skupština, izvršni odbor, nadzorni odbor i predsednik Komore. Članovi Skupštine su stečajni upravnici upisani u imenik. Skupština Komore donosi statut, kodeks profesionalne etike stečajnih upravnika i druge akte, bira članove

izvršnog i nadzornog odbora, predsednika Komore i članove drugih organa Komore i odlučuje o drugim pitanjima predviđenim zakonom i statutom. Izvršni odbor Komore ima pet članova, sa mandatom od dve godine. Nakon isteka mandata, tri člana mogu biti jednom reizabrana. Izvršni odbor predlaže statut i druge opšte akte Komore; priprema sednice skupštine Komore, stara se o poslovanju Komore, odlučuje o visini članarine i načinu njenog plaćanja, obavlja i druge poslove određene zakonom i statutom. Nadzorni odbor vrši nadzor nad zakonitošću rada i finansijskim poslovanjem Komore i ima tri člana, sa mandatom od godinu dana. Nakon isteka mandata, dva člana mogu biti jednom reizabrana. Predsednik Komore bira se na period od tri godine i može biti jednom reizabran. Predsednik Komore predstavlja i zastupa Komoru; stara se da Komora radi i posluje u skladu sa zakonom i statutom, izvršava odluke skupštine i izvršnog odbora Komore u skladu sa statutom, vrši druge poslove određene zakonom i statutom.

Nadzor nad radom stečajnih upravnika obavlja i Komora po službenoj dužnosti ili po pritužbi stranaka. Komora može da ostvari uvid u: predmete, podatke i drugi arhivski materijal stečajnih upravnika; knjigovodstvenu i drugu dokumentaciju. Komora je ovlašćena da naloži stečajnom upravniku otklanjanje nedostataka u određenom roku, a u slučaju da stečajni upravnik ne otkloni ukazani nedostatak, predsednik Komore podneće predlog za pokretanje disciplinskog postupka. Stečajni upravnik je dužan da podnosi Komori jednom godišnje finansijski izveštaj o poslovanju stečajnog dužnika, odnosno o stečajnoj masi. Podaci iz godišnjeg izveštaja stečajnih upravnika objavljuju se na internet stranici Ministarstva i Komore i dostupni su javnosti.

Disciplinska odgovornost stečajnih upravnika do sada je bila nedovoljno regulisana, kako u pogledu disciplinskih povreda i odgovornosti, tako i u pogledu organa i pravila disciplinskog postupka. Posredno se moglo zaključiti (imajući u vidu da je odluka o disciplinskom kažnjavanju upravni akt protiv kojeg se mogao voditi upravni postupak) da se shodno primenjuju pravila Zakona o opštem upravnom postupku (u daljem tekstu: ZUP). Međutim, ZUP nema odredbe o disciplinskoj ili drugoj vrsti kaznene odgovornosti, tako da je u ovom delu postojala nedovoljna pravna regulacija i velika pravna nesigurnost. Imajući u vidu da je disciplinski postupak sprovodila Agencija za licenciranje stečajnih upravnika, na način da je odluka disciplinske komisije bila konačna i izvršna, bez mogućnosti izjavljivanja žalbe, a da tužba radi upravnog spora nije odlagala izvršenje, postojala je mogućnost da se preko disciplinskog postupka vrši pritisak na nezavisno i nepristrasno postupanje stečajnih upravnika. Zbog toga je prihvaćeno rešenje koje postoji u većini zemalja Evropske unije, da se disciplinski postupak vodi u okviru Komore, s tim da takvo rešenje postoji i kod nas u slučaju disciplinske odgovornosti privatnih izvršitelja.

Stečajni upravnik odgovara ako svojim postupcima u vršenju svoje delatnosti krši odredbe Zakona o stečaju i drugih propisa, ako ne ispunjava svoje obaveze propisane statutom i drugim aktima Komore i ako bilo kojim svojim postupkom vređa čast i ugled profesije stečajnog upravnika. Odgovornost za krivično delo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost stečajnog upravnika. Propisane disciplinske povrede stečajnog upravnika odnose se na: preduzimanje pravnih i faktičkih radnji ili propuštanje dužnih radnji koje za posledicu imaju umanjenje stečajne mase, svesno prikrivanje zakonske smetnje za imenovanje, obavljanje delatnosti nespojive sa ugledom, čašću i nezavisnošću stečajnog upravnika, preduzimanje radnji u postupku i pored postojanja razloga za isključenje, povreda dužnosti čuvanja službene tajne, prekoračenje ovlašćenja poverenih zakonom, naplata veće nagrade ili naknade troškova nego što je propisano, vođenje knjiga i evidencija suprotno propisima, javno iznošenje ličnih, porodičnih i materijalnih prilika stranaka do kojih je došao u vršenju delatnosti stečajnog upravnika, neplaćanje članarine Komori dva meseca uzastopno ili tri meseca

sa prekidima u toku kalendarske godine, odbijanje bez opravdanog razloga da se stručno usavršava, kao i povrede dužnosti utvrđenih drugim propisima.

U disciplinskom postupku mogu se izreći sledeće disciplinske mere: opomena, javna opomena, novčana kazna od 100.000 do 1.000.000 dinara i oduzimanje licence. Za razliku od ranije prakse da se novčana kazna uplaćuje na račun Agencije za licenciranje stečajnih upravnika, sada je predviđeno da se novčana kazna uplaćuje na propisani uplatni račun javnih prihoda Republike Srbije. Podaci o izrečenim disciplinskim merama objavljuju se na internet stranici Organizacije za nadzor i Komore i bez odlaganja se dostavljaju svim sudovima koji sprovode stečajne postupke, kao i odboru poverilaca u svim postupcima u kojima je imenovan stečajni upravnik kome je izrečena disciplinska mera. Prilikom izricanja disciplinskih mera uzimaju se u obzir sve okolnosti koje mogu da utiču na vrstu mere i visinu novčane kazne, a naročito težina i posledice disipline povrede, učinjena šteta, stepen odgovornosti i ranije izrečene disciplinske mere. Disciplinska mera oduzimanja licence izriče se naročito u slučaju ako je stečajni upravnik namerno ili krajnjom nepažnjom prouzrokovao štetu za stečajnu masu u visini preko 5.000.000 dinara ili ukoliko se radi o povratniku, vodeći računa posebno o težini ranije i ponovljene disciplinske povrede, da li je ranija disciplinska povreda iste vrste ili nova, kolika je visini nastale štete i koliko je vremena proteklo od ranije izrečene disciplinske mere. Podaci o disciplinskim postupcima i izrečenim merama upisuju se u imenik stečajnih upravnika.

Disciplinska komisija sprovodi disciplinski postupak radi utvrđivanja disciplinske odgovornosti i izriče disciplinske mere, u skladu sa ovim zakonom. Disciplinsku komisiju čini pet članova koje imenuje Ministarstvo, i to: dva člana iz reda stečajnih upravnika koje predlaže Komora, jedan član iz reda sudija sa iskustvom u postupcima stečaja koga predlaže Visoki savet sudstva, jedan član iz reda državnih službenika i jedan član iz redova sudskih veštaka ekonomske struke koje predlaže Ministarstvo. Za svakog člana disciplinske komisije se predlažu tri kandidata. Prednost pri imenovanju imaju oni kandidati koji imaju veće iskustvo i više objavljenih stručnih radova iz oblasti stečajnog prava. Članovi disciplinske komisije imenuju se na rok od dve godine i mogu biti imenovani na još jedan mandat.

Detaljno je regulisan disciplinski postupak. Predlog za pokretanje disciplinskog postupka mogu podneti stečajni sudija u čijem predmetu postupa stečajni upravnik, predsednik suda za čije područje je stečajni upravnik imenovan, Organizacija za nadzor i predsednik Komore, a na osnovu izvršenog nadzora, kao i pritužbi i inicijativa stranaka u postupku, njihovih zastupnika i punomoćnika. Predlog za pokretanje disciplinskog postupka podnosi se disciplinskom tužiocu, koga predlaže Komora, a imenuje Ministarstvo. Disciplinski tužilac ispituje predlog za pokretanje disciplinskog postupka ukoliko postoje osnovi sumnje da je stečajni upravnik učinio disciplinsku povredu. Disciplinski tužilac će u roku od 30 dana ispitati navode i dostavljene dokaze, a po potrebi i službenim putem pribaviti relevantne dokaze radi provere navoda iz predloga za pokretanje disciplinskog postupka. Ukoliko utvrdi da su navodi iz predloga za pokretanje disciplinskog postupka osnovani, disciplinski tužilac će podneti disciplinsku tužbu u kojoj će navesti disciplinsko delo koje se stečajnom upravniku stavlja na teret, vreme, mesto i način izvršenja disciplinskog dela, predložiti dokaze, navesti posledice koje su nastupile i dati predlog disciplinske mere. Ukoliko disciplinski tužilac oceni da nema osnova za podnošenje disciplinske tužbe, o tome će obavestiti podnosioca predloga za pokretanje disciplinskog postupka pisanim putem, koji u daljem roku od 8 dana ima pravo da podnese žalbu ministarstvu. Disciplinska tužba se dostavlja stečajnom upravniku sa poukom da ima pravo da se izjasni u roku od 15 dana. Ukoliko se stečajni upravnik ne izjasni u ostavljenom roku, postupak će se sprovesti kao

da je stečajni upravnik osporio sve navode iz disciplinske tužbe. Disciplinski postupak se bliže uređuje statutom Komore.

U dosadašnjem režimu odlučivanja o disciplinskoj odgovornosti postojala je mogućnost donošenja odluke o disciplinskom kažnjavanju bez održavanja javne rasprave i pružanja mogućnosti stečajnom upravniku da se brani. Novim zakonskim rešenjem predviđeno je da se o disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika odlučuje se na javnoj raspravi, nakon sprovedenog dokaznog postupka predloženog od strane disciplinskog tužioca i stečajnog upravnika. Odluka disciplinske komisije o disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika donosi se većinom glasova. Pisani otpis odluke o disciplinskoj odgovornosti stečajnog upravnika disciplinska komisija dostavlja strankama u roku od 7 kalendarskih dana nakon sprovedene javne rasprave. Odlukom disciplinske komisije disciplinska tužba se odbija kao neosnovana ili se disciplinska tužba uvažava kao osnovana, u kom slučaju se izriče i disciplinska mera. Odluka disciplinske komisije sadrži obrazloženje sa razlozima donošenja odluke, s tim što se u obrazloženju navodi stav svakog od članova disciplinskog veća. Protiv odluke disciplinske komisije može se u roku od 15 dana izjaviti žalba Ministarstvu, koje je dužno da o žalbi odluči u roku od 15 dana. Protiv konačne odluke disciplinske komisije može se pokrenuti upravni spor.

U pogledu regulisanja roka zastarelosti pokretanja, vođenja i izvršenja mera u disciplinskom postupku do sada je postojala pravna praznina. Izmenama i dopunama Zakona predviđa se rok zastarelosti za pokretanje disciplinskog postupka od 12 meseci od dana saznanja za povredu, a najduže dve godine od dana kada je povreda učinjena. Vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od jedne godine od dana pokretanja disciplinskog postupka. Izrečena disciplinska mera ne može se izvršiti kada protekne jedna godina od dana konačnosti ili pravosnažnosti odluke o izrečenoj disciplinskoj meri.

Izmenama i dopunama Zakona preciziraju se obaveze ovlašćenih lica stečajnog dužnika i drugih lica da pružaju podatke i isprave stečajnom sudiji i stečajnom upravniku na njihov zahtev i bez odlaganja. Ova obaveza se odnosi ne samo na direktora i punomoćnika, lica koje je obavljalo finansijske poslove i reviziju za dužnika, već i na članove izvršnog, upravnog i nadzornog odbora stečajnog dužnika kojima je prestala dužnost otvaranjem stečajnog postupka, kao i na kontrolne članove društva. Stečajni sudija može rešenjem, protiv kojeg nije dozvoljena žalba, naložiti stečajnom dužniku, kao i navedenim licima da u određenom roku predaju pismeni izveštaj o ekonomsko-finansijskom stanju stečajnog dužnika, izjave o imovini, izjave o povezanim licima, kao i sve druge izjave i izjašnjenja. Predviđeno je da računovodstvene isprave, poslovne knjige, računovodstveni softver, pečati, ključevi i šifre predstavljaju imovinu stečajnog dužnika, s tim što navedena lica imaju obavezu da stečajnom upravniku predaju svu navedenu imovinu stečajnog dužnika. Ukoliko ova lica ne postupe po nalogu stečajnog sudije, smatra se da su izvršila ometanje efikasnog okončanja stečajnog postupka i dužna su da plate štetu u visini zatezne kamate na ukupnu likvidacionu vrednost stečajne mase za period nepostupanja po nalogu stečajnog sudije. Ova sankcija propisana je i u slučaju kada zakupac poslovnog prostora nakon prestanka osnova korišćenja neće da preda zakupljenu nepokretnost. Novina je da banke imaju obavezu da na zahtev stečajnog upravnika dostave brojeve svih deviznih i dinarskih računa, sve izvode u elektronskoj formi sa svih dinarskih i deviznih računa i sve ugovore o oročenju sredstava, kao i da javni registri imaju obavezu da na zahtev stečajnog upravnika dostave podatke o imovini i pravima stečajnog dužnika u periodu od pet godina pre pokretanja stečaja.

U slučaju kada nema imovine iz koje se mogu namiriti troškovi stečajnog postupka, stečajni postupak će se zaključiti. Međutim, ako stečajni poverioci imaju interesa da se stečajni postupak nastavi (npr. zbog pobijanja određenih pravnih poslova stečajnog dužnika), tada stečajni sudija može na predlog stečajnog upravnika odrediti dodatni predujam troškova članovima odbora poverilaca (jer postoji pretpostavka da su u odbor poverilaca imenovani predstavnici poverilaca sa najvećim potraživanjima), koji su dužni da plate solidarno u skladu sa visinom potraživanja i to u iznosu koji je neophodan za dalje vođenje postupka. U troškove stečajnog postupka ulaze i troškovi prethodnog stečajnog postupka. Dosledno tome, u slučaju tzv. „automatskog” stečaja, prioriteto se namiruju troškovi po osnovu predujma troškova stečajnog postupka.

U pogledu mera obezbeđenja, zadržano je rešenje da se mogu odrediti po službenoj dužnosti ili na predlog lica koje podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka. Međutim, novina je što sud u slučaju kada odbije da odredi mere obezbeđenja mora posebno obrazložiti nepostojanje razloga za određivanje mera. I u prethodnom postupku za utvrđivanje ispunjenosti uslova za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa unapred pripremljenim planom reorganizacije (u daljem tekstu: UPPR) predviđeno je da stečajni sudija može odrediti mere obezbeđenja. Ovo rešenje je bilo nužno imajući u vidu da je Ustavni sud Srbije 14. novembra 2013. godine utvrdio da odredba člana 20ž stav 1. Zakona o privatizaciji nije u saglasnosti sa Ustavom, s tim što je odložio objavljivanje ove odluke za šest meseci od dana donošenja. Ako se privatizacija uz primenu UPPR-a ne bi završila do 14. maja 2014. godine, postojala bi opasnost da, bez mera obezbeđenja iz stečajnog zakona, ne bi bilo moguće okončanje restrukturiranja, odnosno reorganizacije.

Kada stečajni sudija zakazuje ročište za ispitivanje postojanja stečajnog razloga, uvedena je novina da se rešenjem o zakazivanju ročišta nalaže ovlašćenom licu stečajnog dužnika, kao i licu koje vodi knjigovodstvene poslove stečajnog dužnika da za potrebe ročišta dostavi izveštaj od značaja za raspravu o otvaranju stečajnog postupka čiji sadržaj propisuje nadležno ministarstvo. Na ovaj način obezbeđuje se da se već na prvom ročištu pribave bitne činjenice i isprave o postojanju stečajnog razloga.

Posmatrano na najopštiji način, u stečajnom postupku se javljaju socijalni (prestanak radnog odnosa, nenamirena potraživanja iz radnog odnosa, nemogućnost ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja, nemogućnost povezivanja penzionog staža i dr.) i imovinski problemi (formiranje stečajne mase, unovčenje i naplata potraživanja). Tek obezbeđenjem namirenja minimalnih prava iz radnog odnosa, stvaraju se uslovi za efikasno regulisanje imovinskih pitanja u stečajnom postupku.

Pravo na rad i minimalnu zaradu po tom osnovu je elementarno ljudsko pravo, koje država mora da garantuje. Neplaćanje minimalnih zarada i izvedenih prava je relikv koji opterećuje ne samo zaposlene, već i normalno poslovanje privrednih subjekata. Isplata ovih obaveza je uslov normalnog poslovanja. U uslovima kada je država dopustila da se poslovanje privrednih subjekata odvija bez isplate minimalnih zarada, neophodno je da se makar u stečajnom postupku ova nepravilnost ukloni. Zbog toga je predviđeno da se:

- danom otvaranja stečajnog postupka prestaje radni odnos zaposlenima kod stečajnog dužnika i prestaje da važi kolektivni ugovor koji je stečajni dužnik zaključio sa zaposlenima, zaposleni stiču pravo na otpremninu u visini minimalne zarade po godini rada u radnom odnosu kod stečajnog dužnika za koju nisu primili otpremninu, a razliku između neisplaćene zarade i minimalne zarade koja se prijavljuje u prvom isplatnom redu, kao i otpremnine zaposleni prijavljuju u drugom isplatnom redu.

- neplaćene doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje prijavljuje zaposleni,

- stečajni upravnik o prestanku radnog odnosa zaposlenih u stečajnom dužniku obaveštava odgovarajući organ odnosno organizaciju za zapošljavanje na čijoj teritoriji se nalazi sedište stečajnog dužnika;

- stečajni upravnik može uz saglasnost stečajnog sudije da angažuje potreban broj lica radi nastavka poslovanja ili okončanja započelih poslova po osnovu ugovora o radu na određeno vreme, a u slučaju potrebe vođenja stečajnog postupka može da angažuje određena lica po ugovora o delu. Zarade i ostala primanja lica koja je angažovao stečajni upravnik, određuje stečajni upravnik, uz saglasnost stečajnog sudije, i ona se namiruju iz stečajne mase kao obaveza stečajne mase.

Predloženim izmenama precizirano je da prebijanje potraživanja u stečajnom postupku nije dopušteno ako je stečajni poverilac potraživanje stekao u poslednjih šest meseci pre dana podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, a stečajni dužnik je bio nesposoban za plaćanje, ako su se uslovi za prebijanje stekli pravnim poslom ili drugom pravnom radnjom koja se može pobijati i ako se prebija potraživanje stečajnog dužnika sa potraživanjem stečajnog poverioca iz trećeg i četvrtog isplatnog reda. Brisana je odredba važećeg Zakona prema kojoj je prebijanje potraživanja dopušteno ako je u pitanju potraživanje koje je stečeno u vezi sa ispunjenjem neizvršenih ugovora ili potraživanje kome je vraćeno pravno dejstvo uspešnim pobijanjem pravnog posla ili druge pravne radnje stečajnog dužnika, s obzirom na to da je izuzetak postavljen veoma široko, tako da je dovođio u pitanje i samo pravilo. Omogućeno je i stečajnom dužniku da svoje potraživanje prema stečajnom poveriocu naplati iz sredstava koja pripadaju poveriocima prilikom deobe stečajne mase.

Umesto ranije odredbe da stečajni sudija može da donese odluku o adekvatnoj zaštiti imovine koja je predmet obezbeđenja njegovog potraživanja, sada je propisana obaveza donošenja takvih mera. Pored ranije mogućnosti da se odlukom stečajnog sudije odmah nakon otvaranja stečajnog postupka omogući unošenje stvari koja se nalazi kod drugog lica u stečajnu masu, izmenama zakona predviđa se korišćenje ove mogućnosti i u toku trajanja stečajnog postupka. Predloženim izmenama omogućava se prinudno iseljenje zakupca stvari koja pripada stečajnoj masi na osnovu odluke stečajnog sudije, ako zakupac u toku trajanja stečajnog postupka odbije da se iseli.

Precizirani su uslovi pod kojim se mogu pobijati pravni poslovi i pravne radnje stečajnog dužnika. Pobijanje zbog namernog oštećenja poverilaca može se vršiti ako su pravni posao odnosno pravna radnja zaključeni odnosno preduzeti u poslednjih pet godina pre nastupanja poremećaja u poslovanju ili podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka ili posle toga, sa namerom oštećenja jednog ili više poverilaca, ako je saugovarač stečajnog dužnika znao za nameru stečajnog dužnika. Uvedena je pretpostavka da je izvršeno namerno oštećenje poverilaca ako je imovina umanjena putem transfernih cena u poslovanju sa povezanim licima. U pogledu pobijanja pravnih poslova bez naknade ili uz neznatnu naknadu, smatra se da postoje uslovi za pobijanje ako je stečajni dužnik uneo novčani ili nenovčani ulog u zavisno ili drugo društvo, a vrednost uloga ili imovine nije iskazana po tržišnim uslovima u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima. U pogledu rokova za pobijanje pravnih poslova namernog oštećenja poverilaca i pravnih poslova bez naknade ili uz neznatnu naknadu, uneta je novina da se rokovi mogu računati unazad i to pet godina pre nastupanja poremećaja u poslovanju koji su uzrokovali nastupanje stečajnog razloga (početak trajne nelikvidnosti stečajnog dužnika ili datum zaključenja štetnog pravnog posla ili preduzimanje štetne pravne radnje).

Znanje namere se pretpostavlja ako je saugovarač stečajnog dužnika znao da stečajnom dužniku pretili nesposobnost plaćanja i da se radnjom oštećuju poverioci. Saugovarač stečajnog dužnika je solidarno odgovoran za obaveze stečajnog dužnika.

Smatra se da je preduzet pravni posao bez naknade ako je raspolaganje imovinom stečajnog dužnika izvršeno unošenjem novčanog i nenovčanog uloga u zavisno ili drugo društvo. Propuštanje ulaganja žalbe ili prigovora ili odgovora na tužbu ili izostanka sa ročišta smatra se pravnom radnjom stečajnog dužnika bez naknade. Saugovarač stečajnog dužnika je solidarno odgovoran za obaveze stečajnog dužnika do visine ostvarene koristi..

Zakon uvodi pretpostavke nesavesnosti. Smatra se da je saugovarač stečajnog dužnika znao ili morao znati za nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika ako je nesposobnost plaćanja stečajnog dužnika bila evidentirana u javnom registru pravnih lica u prinudnoj naplati. Takođe, smatra se da je saugovarač stečajnog dužnika znao ili morao znati da je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka ako je ovaj podatak upisan u javni registar pravnih lica.

Postoji oboriva pretpostavka da su pravni posao ili radnja preduzeti sa namerom oštećenja stečajnih poverilaca ako su preduzeti suprotno načelu jednake vrednosti davanja ili ako su preduzeti u korist povezanih lica.

Proširen je krug lica koja se smatraju povezanim licima sa stečajnim dužnikom na zavisna pravna lica i matična pravna lica stečajnog dužnika, na lice koje je odobravalo pozajmice stečajnom dužniku i na pravna lica u kojima lica povezana lica imaju kontrolna prava. U pogledu lica koja mogu biti pasivno legitimisana u pobojoj tužbi, regulisano je da se tužba može podneti i protiv pravnih lica u koja je unet deo imovine stečajnog dužnika kao osnivački ulog.

Izmenama zakona predviđeno je da se početni stečajni bilans dostavlja se u elektronskoj formi sa svim priložima Komori i Organizaciji za nadzor, koja ih javno objavljuje u roku od 7 dana. Ovakvo rešenje omogućava transparentnost stečajnog postupka. Precizirano je da poslovne knjige stečajnog dužnika posle otvaranja stečajnog postupka vodi stečajni upravnik, lice iz kancelarije stečajnog upravnika ili drugo lice koje on odredi, u skladu sa zakonom koji uređuje ovu oblast.

O bankrotstvu se može glasati na prvom poverilačkom ročištu ili na skupštini poverilaca, s tim što se u oba slučaja odluka o bankrotstvu donosi istom većinom glasova poverilaca (70% ukupnih potraživanja). Prema dosadašnjem zakonskom rešenju, nakon izglasavanja bankrotstva, stečajni postupak se vodio u pravcu unovčenja stečajne mase, bez mogućnosti razmatranja reorganizacije. U praksi su se međutim pojavili slučajevi (naročito kada je stečajni dužnik raspolagao velikom imovinom), kada su se nakon izglasavanja bankrotstva pojavile nove okolnosti koje opravdavaju reorganizaciju. Iako se neće raditi o učestaloj pojavi, izmenama zakona omogućeno je da se poverioci mogu ponovo izjašnjavati o planu reorganizacije, sve do donošenja rešenja o glavnoj deobi. Kako se radi o izuzetku, koji ne sme predstavljati razlog za odugovlačenje postupka unovčenja stečajne mase, predviđeno je da se u tom slučaju plan reorganizacije može usvojiti ako je za plan glasala kvalifikovana većina poverilaca (70%). Rešenjem o usvajanju plana reorganizacije, stečajni sudija stavlja van snage rešenje o bankrotstvu, a sve dok se ne usvoji plan reorganizacije, stečajni upravnik je dužan da postupa u skladu sa pravnosnažnim rešenjem o bankrotstvu.

U pogledu unovčenja stečajne mase zakon predviđa nova rešenja:

Po donošenju rešenja o bankrotstvu, stečajni upravnik započinje i sprovodi prodaju celokupne imovine ili dela imovine stečajnog dužnika, s tim da može da proda delove imovine i pre donošenja rešenja o bankrotstvu uz saglasnost odbora poverilaca i stečajnog sudije. Ovakvim rešenjem se omogućava ubrzanje postupka prodaje.

Zakonska novina je plan prodaje, koji treba da bude obrazložen u pogledu efikasnosti i racionalnosti unovčenja stečajne mase, imajući u vidu najbolji način i dinamiku prodaje. Stečajni upravnik dužan je da sačini plan prodaje imovine stečajnog

dužnika u roku od 15 dana od dana donošenja rešenja o bankrotstvu, podeli imovinu na imovinske celine, izvrši procenu celishodnosti prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, odnosno celokupne imovine stečajnog dužnika u odnosu na prodaju imovine stečajnog dužnika u delovima i da o tome obavesti sud, odbor poverilaca, Komoru i Organizaciju za nadzor. Plan prodaje obavezno sadrži obračun raspodele sredstava poveriocima i objavljuje se na internet stranici Komore.

Izmenama Zakona predviđen je novi metod prodaje imovine - javno prikupljanje pisanih ponuda, nakon čega sledi javno nadmetanje ili neposredna pogodba u skladu sa nacionalnim standardima za upravljanje stečajnom masom. Najviša ponuđena cena iz pisane ponude je početna cena za javno nadmetanje, s tim da se javno nadmetanje održava u roku od 15 dana od dana otvaranja pisanih ponuda, a neposredna pogodba u roku od 7 dana od dana neuspelog javnog nadmetanja. Radi se o jednostavnim pravilima koja omogućavaju da se u transparentnom i kompetitivnom postupku postigne najviša cena. U praksi je ovaj način prodaje (prodaja Mobtela) pokazao dobre rezultate. Pre prodaje, stečajni upravnik je dužan da sam uradi ili da pribavi procenu vrednosti imovine stečajnog dužnika, izvršenu uz primenu međunarodnih računovodstvenih standarda. U slučaju protoka više od godinu dana između procene i prodaje, na zahtev odbora poverilaca stečajni upravnik će pribaviti novu procenu imovine. Procena mora da odredi procentualno učešće vrednosti imovine koja je predmet obezbeđenja u odnosu na vrednost svake imovinske celine koja je predmet prodaje. Stečajni upravnik je dužan da obaveštenje o nameri prodaje zajedno sa procenom vrednosti imovine dostavi stečajnom dužniku, stečajnom sudiji, odboru poverilaca, poveriocima koji imaju obezbeđeno potraživanje na imovini koja se prodaje i svim onim licima koja su iskazala interes za tu imovinu najkasnije 15 dana pre dana održavanja prodaje. Obaveštenje o prodaji obavezno sadrži detaljan obračun raspodele sredstava ostvarenih prodajom, kao i mesto i adresu na kojoj se imovina nalazi, detaljan opis imovine i njene funkcije, procenu vrednosti imovine, proceduru i uslove za izbor ponuda, nacrt ugovora o kupoprodaji. U slučaju prodaje neposrednom pogodbom, obaveštenje mora da sadrži mesto i adresu na kojoj se imovina nalazi, detaljan opis imovine i njene funkcije, procenu vrednosti imovine, podatke o kupcu koji se predlaže i sve uslove prodaje koja se predlaže, uključujući i cenu i način plaćanja.

Ukoliko je postignuta prodajna cena niža od 70% procenjene vrednosti, odbor poverilaca i razlučni poverioci koji imaju razlučna prava na imovini koja je predmet prodaje moraju da daju saglasnost za prodaju u roku od 7 dana od dana okončanja javne prodaje ili neposredne pogodbe. U protivnom, prodaja se proglašava neuspehom. Ukoliko je postignuta prodajna cena niža od 50% procenjene vrednosti, saglasnost mora da daju i poverioci koji imaju preko 50% ukupnih utvrđenih potraživanja.

Stečajni upravnik je dužan da o izvršenoj prodaji, uslovima i ceni obavesti stečajnog sudiju i odbor poverilaca u roku od tri dana (pre izmena, ovaj rok bio je 10 dana) od dana izvršene prodaje.

Zakonska novina je i regulisanje postupka i razloga za prigovor na prodaju imovine. Poverioci mogu staviti prigovor u slučaju kada je prodaja imovine izvršena suprotno propisanoj proceduri. Propisivanjem jasne procedure prodaje (obavezne procene, postupka prodaje, minimalne cene, odobravanje prodaje po nižoj ceni) mogućnost prigovora svedena je samo na povredu pravila postupka. Prigovor se podnosi stečajnom sudiji i odlaže zaključenje ugovora o kupoprodaji, a stečajni sudija je dužan da odluči o prigovoru u roku od 7 dana.

Izuzetak je prodaja imovine koja se prodaje na berzi ili imaju javno objavljenu tržišnu cenu. Dragoceni metali, minerali, hartije od vrednosti i druge stvari koje imaju berzansku odnosno tržišnu cenu, prodaju se po toj ceni na odgovarajućoj berzi ili tržištu.

Ako dragoceni metali, minerali, hartije od vrednosti i druge slične stvari koje se uobičajeno prodaju na berzi ili imaju tržišnu cenu, u vreme prodaje nemaju berzansku odnosno tržišnu cenu, odnosno ne mogu se prodati na berzi, prodaju se neposrednom pogodbom uz prethodno javno prikupljanje ponuda uz saglasnost odbora poverilaca.

Izuzetak je i prodaja imovinske celine male vrednosti. U slučaju prodaje imovinske celine procenjene vrednosti manje od 100.000 dinara, stečajni upravnik može sprovesti prodaju neposrednom pogodbom bez javnog prikupljanja ponuda i bez saglasnosti odbora poverilaca uz prethodno obaveštenje odbora poverilaca, suda, komore i organizacije za nadzor ne kasnije od 7 dana od dana prodaje. Ovo obaveštenje se objavljuje na internet stranici komore.

Zakon predviđa novine i kod prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica.

Pre nego što izloži prodaji stečajnog dužnika kao pravno lice, stečajni upravnik je dužan da izvrši procenu njegove vrednosti koja obavezno sadrži procenu imovine koja je pod teretom, posebnu procenu osnovnih sredstava, investicionih nekretnina, opreme i zaliha namenjenih prodaji, procenu prinodne vrednosti svakog pojedinačnog biznisa, nacrt deobe sredstava ostvarenih prodajom između stečajnih i razlučnih poverilaca i procenu da li bi se ostvarila veću vrednost ako neku imovinu ili imovinske celine prodaje odvojeno od prodaje stečajnog dužnika.

Iz prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, stečajni upravnik može izuzeti jednu ili više imovinskih celina i njih prodavati posebno, a u cilju postizanja što veće vrednosti unovčene stečajne mase. Ovo je praktično pravilo koje omogućava da se unovčenje stečajne mase sprovede po pravilima najpovoljnijeg unovčenja.

Precizirano je da potraživanja stečajnog dužnika nastala nakon otvaranja stečajnog postupka ne mogu biti predmet prodaje prilikom prodaje pravnog lica, jer se radi o potraživanjima iz dvostrano teretnih pravnih poslova, odn. potraživanjima kojima se obezbeđuje izmirenje obaveza nastalih u toku stečajnog postupka.

Zakon ponovo reguliše tzv. „automatski“ stečaj, tj. pravnu situaciju kada kod dužnika postoji dugotrajna nelikvidnost, odn. drugi stečajni razlog, a nijedan ovlašćeni predlagач ne podnosi predlog za pokretanje stečajnog postupka. Imajući u vidu s jedne strane razloge donošenja Odluke Ustavnog suda Republike Srbije IUz- 850/2010 od 12.07.2012 g. i s druge strane potrebu regulisanja tzv. „automatskog“ stečaja, predložena su rešenja koja omogućavaju aktivno učešće stečajnog dužnika u postupku (obavezna lična dostava rešenja o pokretanju postupka), omogućavanje i Organizaciji za nadzor da uplati predujam troškova, sa pravom na njihovo prioritarno namirenje kao troškova stečajnog postupka. Pravilo je da postoji pre svega interes stečajnog dužnika i njegovih poverilaca da se sprovede stečajni postupak nad dužnikom kod koga duži period vremena postoji stečajni razlog. Međutim, postoji i društveni interes da se sprovede stečajni postupak nad ovim dužnikom.

Ključno pitanje je ko uplaćuje predujam troškova stečajnog postupka. Nakon donošenja rešenja o pokretanju prethodnog postupka ovlašćena lica stečajnog dužnika imaju obavezu da podnesu izveštaj o poslovanju dužnika, iz kojeg se može videti da li dužnik ima imovine iz koje mogu da se namire pre svega troškovi stečajnog postupka. Ako ima imovine, tada prvenstveno stečajni poverioci imaju ekonomski interes da uplate predujam i omoguće sprovođenje stečajnog postupka. Ako oni to ne učine, Organizacija za nadzor to može da učini. Ako niko ne uplati predujam, postupak se zaključuje. Nakon uplate predujma primenjuju se opšta pravila stečajnog postupka.

U pogledu reorganizacije Zakon predviđa sledeća nova rešenja:

- Prava založnih poverilaca koji nisu razlučni poverioci ne mogu se menjati ili umanjiti planom reorganizacije bez njihove izričite saglasnosti, a sledstveno tome, založni poverioci nemaju pravo glasa o planu;

- Podnosilac plana reorganizacije dužan je da predlog plana podnese i Organizaciji za nadzor koja je dužna da u roku od 15 dana dostavi mišljenje o ekonomskoj opravdanosti i izvodljivosti predloženog plana;

- Plan reorganizacije se podnosi stečajnom sudiji najkasnije u roku od 90 dana od dana otvaranja stečajnog postupka, bez mogućnosti produženja ovog roka. Produženje roka je u praksi često korišćeno radi odugovlačenja stečajnog postupka i prolongiranja postupka unovčenja stečajne mase. S druge strane, mogućnost izglasavanja plana i nakon proglašenja bankrotstva, omogućava poveriocima da se sve do glavne deobe donesu odluku o planu.

- Pojačava se kontrola tačnosti podataka unetih u predlog plana, tako da ne samo stečajni sudija po službenoj dužnosti ili po predlogu zainteresovanog lica, već i na predlog Organizacije za nadzor može naložiti stečajnom upravniku ili drugom stručnom licu da utvrdi tačnost podataka iz predloga plana reorganizacije.

- Klase poverilaca su izjednačene sa isplatnim redovima, s tim što svi različni poverioci čine jednu klasu. U klasi različitih poverilaca vrši se procena koliko će se različno potraživanje naplatiti iz opterećene imovine, a u ostalom delu poverilac dobija status stečajnog poverioca i razvrstava se prema klasi, odnosno isplatnom redu kojem pripada.

- Brisane su odredbe da sud može naložiti formiranje posebne klase poverilaca, odredba da lica koja imaju više od 30% potraživanja u okviru jedne od klasa, čine posebnu klasu poverilaca i ne glasaju o planu reorganizacije, kao i odredba o administrativnim klasama.

- Podnosilac plana reorganizacije ima obavezu da plan reorganizacije podnese nadležnom organu za zaštitu konkurencije, radi pribavljanja mišljenja da li su predviđene mere u suprotnosti sa Zakonom o zaštiti konkurencije u slučaju da se plan reorganizacije odnosi na veliko pravno lice u smislu propisa o računovodstvu i to istovremeno sa podnošenjem plana stečajnom sudu. Ročište za razmatranje plana reorganizacije i glasanje od strane poverilaca ne može biti održano pre donošenja odluke organa nadležnog za zaštitu konkurencije, odnosno pre isteka roka propisanog zakonom kojim se uređuje zaštita konkurencije. U slučaju donošenja rešenja kojim se potvrđuje usvajanje plana reorganizacije ili se konstatuje da plan nije usvojen, stečajni sudija u istom rešenju ima obavezu da oduči o svakoj primedbi na nezakonitost plana.

- U praksi su se sretali primeri da su se planom reorganizacije nametale mere koje nisu pravično tretirale namirenje svih poverilaca, odn. koje su favorizovale neku grupu poverilaca. Zbog navedenog, utvrđeno je pravilo da se plan reorganizacije mora zasnivati na fer tržišnim principima, koje ceni Organizacija za nadzor.

- Ako se nakon usvajanja plana utvrdi postojanje stečajnog razloga stečajni sudija će rešenjem o otvaranju stečajnog postupka odrediti da se stečajni postupak sprovodi bankrotstvom stečajnog dužnika. U ovom slučaju, zakon uvodi novo pravilo da rešenje donosi sudija koji je doneo rešenje o usvajanju plana reorganizacije, a stečajni postupak se sprovodi kao nije usvojen plan reorganizacije. Pored navedenog, da bi se izbegle zloupotrebe u predlaganju plana reorganizacije, uvedeno je pravilo da predlagač UPPR-a, povodom kojeg je doneto rešenje o proglašenju bankrotstva, ne može ponovo ni neposredno, ni posredno preko povezanih lica predlagati UPPR ili plan reorganizacije.

Zakon prvi put reguliše stečaj povezanih lica, postavljajući pravila da se imenuje jedan stečajni upravnik, postoji jedna skupština poverilaca, bira se jedan odbor poverilaca, da postupak stečaja vodi stečajni sudija gde se nalazi središte glavnih poslovnih interesa povezanih lica, da se obrazuje jedna stečajna masa, da se priprema i glasa o jednom planu reorganizacije za sva povezana lica, da se načelo ravnogernog

namirenja poverilaca primenjuje na stečajne poverioce svih povezanih lica, dok se međusobna potraživanja povezanih lica poništavaju.

U slučaju kada je podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka nad povezanim licima, među kojima nije i lice čije je središte glavnih poslovnih interesa u mestu gde se nalazi središte glavnih poslovnih interesa svih povezanih lica, nadležan je sud prema mestu gde se nalazi imovina najveće vrednosti prema poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju. U slučaju kada je predlog za pokretanje stečajnog postupka nad pravnim licem naknadno podnet sudu koji je nadležan prema središtu glavnih poslovnih interesa svih povezanih lica, sud koji je do tada vodio postupak stečaja oglašiće se mesno nenadležnim i predmet će ustupiti na dalju nadležnost sudu gde se nalazi središte glavnih poslovnih interesa svih povezanih lica.

Rešenja o otvaranju stečajnog postupka nad povezanim licima mogu žalbom osporiti stečajni i razlučni poverioci, ukoliko se ne radi o povezanim licima, koji imaju najmanje 51% potraživanja u odnosu na ukupna potraživanja iskazana u poslednjem objavljenom finansijskom izveštaju stečajnog dužnika prema kojem imaju potraživanja, ukoliko dokažu da bi u konsolidovanom stečajnom postupku manje namirili potraživanje nego u stečajnom postupku stečajnog dužnika prema kojem imaju potraživanje.

Imajući u vidu da stečajni postupci povezanih lica, najduže traju i da su najsloženiji, te da u ovom pogledu postoji pravna praznina, zakon po prvi put postavlja pravila za regulisanje stečaja povezanih lica. Pravila o jednoj skuštini, jednom odboru poverilaca i jednom stečajnom upravniku s jedne strane omogućavaju efikasnost u sprovođenju stečajnog postupka, a sa druge strane onemogućavaju brojne sporove koji prolongiraju stečajni postupak. Pravilo da je nadležan stečajni sudija gde se nalazi središte glavnih poslovnih interesa (*centre of main interests*) omogućava da se stečajni postupak vodi tamo gde se nalazi glavna uprava svih povezanih lica, odn. odakle se vodi (ne tranzitorno) poslovanje. U tom mestu se nalazi i poslovna dokumentacija neophodna za utvrđivanje imovine i svih obaveza stečajnog dužnika. Obrazovanjem jedne stečajne mase omogućava se da se na istovetan način vodi računa o formiranju, čuvanju i unovčenju stečajne mase za sve delove imovine povezanih lica. Jedan plan reorganizacije omogućava da se na sveobuhvatan i jedinstven način za sva povezana lica sprovedu mere reorganizacije. Ovo ima za posledicu i ravnomerno namirenje svih poverilaca i poništavanje potraživanja između međusobno povezanih lica. Ovakva pravila trebalo bi da omogućе reorganizaciju velikih poslovnih sistema koji su u stečaju. Imajući u vidu da se pravila o reorganizaciji iz stečaja shodno primenjuju i u postupku restrukturiranja, očekuje se da će pravila o stečaju povezanih lica omogućiti rešavanje brojnih problema u praksi.

Odredbe Zakona o međunarodnom stečaju usklađene su sa pravilima EU o stečajnoj proceduri (*Council Regulation (EC) No 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings*). U odredbama o međunarodnom stečaju, zakon dosledno sprovodi pravilo o središte glavnih poslovnih interesa (*centre of main interests*). Za strana pravna lica, koja imaju središte glavnih poslovnih interesa u Republici Srbiji nadležan je sud u Republici Srbiji gde se nalazi centar glavnih interesa. U delu isključive međunarodne nadležnosti, dalje se sprovodi ovo pravilo, pa se određuje da je sud Republike Srbije isključivo nadležan za pokretanje, otvaranje i vođenje stečajnog postupka protiv stečajnog dužnika čije je središte glavnih poslovnih interesa na području Republike Srbije. Zakonska pretpostavka je da stečajni dužnik ima središte glavnih poslovnih interesa u mestu u kojem ima registrovano sedište. Ako se središte glavnih poslovnih interesa stečajnog dužnika nalazi u inostranstvu, a njegovo

registrovano sedište je u Republici Srbiji, isključivo je nadležan sud Republike Srbije ako se prema pravu države u kojoj stečajni dužnik ima središte glavnih poslovnih interesa ne može pokrenuti i otvoriti stečajni postupak na osnovu središta glavnih poslovnih interesa. Stečajni postupak obuhvata celokupnu imovinu stečajnog dužnika, bez obzira da li se nalazi u Republici Srbiji ili u inostranstvu (glavni stečajni postupak). Kada se registrovano sedište stečajnog dužnika nalazi u inostranstvu, a središte glavnih poslovnih interesa na području Republike Srbije, nadležan je sud u Republici Srbiji.

Ako sud u Republici Srbiji nije isključivo nadležan prema središtu glavnih poslovnih interesa, nadležan je ako stečajni dužnik ima poslovnu jedinicu bez svojstva pravnog lica u Republici Srbiji. Pod poslovnom jedinicom podrazumeva se bilo koje mesto poslovanja u kojem stečajni dužnik obavlja ekonomsku delatnost koja nije tranzitornog karaktera, upotrebom ljudske radne snage i dobara ili usluga.

Kada se u Republici Srbiji ne nalazi središte glavnih poslovnih interesa, ni poslovna jedinica stečajnog dužnika, već samo njegova imovina, stečajni postupak u Republici Srbiji je moguće voditi ako postoji stečajni razlog ali se u državi gde stečajni dužnik ima središte glavnih poslovnih interesa stečajni postupak ne može voditi zbog uslova predviđenih u stečajnom pravu te države, ako se prema pravu države u kojoj stečajni dužnik ima središte glavnih poslovnih interesa, stečajni postupak odnosi samo na imovinu u toj državi, kada se strana sudska odluka o otvaranju stečajnog postupka ne može priznati, kao i kada se otvaranje sporednog stečajnog postupka u Republici Srbiji predlaže u okviru postupka priznanja strane odluke o otvaranju stečajnog postupka.

Za sprovođenje sporednog stečajnog postupka nadležan je sud na čijem području se nalazi poslovna jedinica stečajnog dužnika, a ako nema poslovne jedinice u Republici Srbiji, sud na čijem području se nalazi imovina stečajnog dužnika. Ako bi više sudova bili mesno nadležni, postupak vodi sud kod kojeg je prvo podnet predlog za pokretanje stečajnog postupka.

Sporedni stečajni postupak odnosi se samo na imovinu koja se nalazi u Republici Srbiji.

Kada je glavni stečajni postupak već otvoren u stranoj državi, prilikom otvaranja sporednog stečajnog postupka sud neće ispitivati postojanje stečajnog razloga ako je strana odluka o otvaranju glavnog stečajnog postupka priznata u Republici Srbiji.

Ako stečajni sudija odbije predlog za priznanje stranog postupka, doneće rešenje o otvaranju stečajnog postupka u Republici Srbiji a na predlog poverilaca ili stečajnog dužnika, ako je to potrebno radi ravnomernog namirenja svih poverilaca. Ovaj predlog može se podneti u roku od 8 dana od dana oglašavanja rešenja o odbijanju predloga za priznanje stranog postupka na oglasnoj tabli suda, s tim da obuhvata samo imovinu koja se nalazi u Republici Srbiji. Protiv rešenja kojim se odbija predlog za priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka, strani stečajni dužnik, strani predstavnik i poverioci imaju pravo žalbe. Žalba ne odlaže izvršenje.

Svaki poverilac i stečajni dužnik su ovlašćeni da podnesu predlog za otvaranje stečajnog postupka u Republici Srbiji, nezavisno od toga što je otvoren glavni stečajni postupak u drugoj državi ili na teritoriji na kojoj Republika Srbija nema jurisdikciju, ako su ispunjeni uslovi zbog kojih bi se predlog za priznanje strane odluke o otvaranju stečajnog postupka mogao odbiti. U ovom slučaju sud će dozvoliti otvaranje stečajnog postupka u Republici Srbiji ako to zahteva načelo ravnomernog namirenja svih stečajnih poverilaca. U rešenju o otvaranju stečajnog postupka sud će o nemogućnosti priznavanja strane odluke o otvaranju stečajnog postupka odlučiti kao o prethodnom pitanju. U ovom slučaju, stečajni postupak takođe obuhvata samo imovinu stečajnog dužnika koja se nalazi u Republici Srbiji.

Ovakva zakonska rešenja predložena su kako bi se omogućilo da se u Republici Srbiji vode stečajni postupci nad *off shore* kompanijama koje imaju središte glavnih poslovnih interesa, uključujući i glavnu imovinu u Republici Srbiji, nad pravnim licima koja su formalno izmestila sedište u AP Kosovo i Metohiju da bi izbegli jurisdikciju sudova u Republici Srbiji, kao i da bi se omogućilo vođenje sporednih stečajnih postupaka u slučaju poslovnih jedinica (pre svega ogranaka) stranih pravnih lica, kod kojih postoje potraživanja zaposlenih iz Republike Srbije.

Čl. 63. do 66. sadrže prelazne i završne odredbe, uključujući i odredbu da će se stečajni postupci u kojima do dana stupanja na snagu ovog zakona nije unovčeno više od 50% likvidacione vrednosti stečajne mase nastaviti se po odredbama ovog zakona, s tim što su stečajni upravnici dužni da u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu zakona podnesu izveštaj koliko je imovine iz stečajne mase do tada unovčeno, s predlogom da li će se stečajni postupak nastaviti po odredbama ovog zakona, a sud je dužan da odluku o tome donese u daljem roku od 15 dana. Ukoliko sud odluči da se ranije započeti stečajni postupci vode po odredbama ovog zakona, stečajni upravnici su dužni da u daljem roku od 30 dana podnesu listu priznatih i osporenih potraživanja, sa obračunatim zateznim kamatama u skladu sa zakonom, u skladu sa isplatnim redovima iz ovog zakona, a stečajni sudija je dužan da konačnu listu potraživanja utvrdi na ispitnom ročištu.

Prema članu 64, Ministarstvo privrede koje je nadležno za poslove stečaja, dužno je da u roku od 30 dana od stupanja na snagu zakona donese podzakonske akte za njegovo sprovođenje, kojim se propisuju: bliži uslovi i način izbora stečajnog upravnika metodom slučajnog odabira, bliži osnovi i merila za određivanje naknade za nadzor, praćenje i izveštavanje o stečajnim postupcima, uslovi za dobijanje licence stečajnog upravnika, program i način polaganja stručnog ispita, kao i način izdavanja i obnavljanja licence, način provere uslova za upis u imenik stečajnih upravnika, nacionalni standardi za upravljanje stečajnom masom i kodeks etike, osnove i merila za određivanje visine nagrade i naknade troškova stečajnog upravnika, način izveštavanja i sadržina izveštaja stečajnog upravnika o poslovanju stečajnog dužnika, kao i sadržina izveštaja koje ovlašćeno lice dužnika podnosi stečajnom sudiji za potrebe odlučivanja o otvaranju stečajnog postupka.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da radi Agencija za licenciranje stečajnih upravnika i prestaje da važi Zakon o Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika („Sl. glasnik RS”, br. 84/04 i 104/09), a svu imovinu, prava i obaveze Agencije preuzima Organizacija za nadzor, s tim što svu dokumentaciju i imenik stečajnih upravnika preuzima Komora stečajnih upravnika. Komora će se osnovati preko organizacionog odbora od 9 članova, koje imenuje ministar, tako da po 2 člana imenuje svako od 4 udruženja a devetog člana određuje ministar. Organizacioni odbor donosi privremeni statut i imenuje privremenog predsednika Komore. Nakon upisa Komore u registar udruženja, na skupštini Komore imenuju se organi i donosi statut.

Predlogom zakona je predviđeno da će se disciplinski postupci započeti pred Agencijom za licenciranje stečajnih upravnika prekinuti danom stupanja na snagu ovog zakona, a u roku od 90 dana od dana početka rada Komore nastaviće se po odredbama ovog zakona.

U stečajnim postupcima nad pravnim licem koje je u većinskoj državnoj ili društvenoj svojini, Organizacija za nadzor će odmah po stupanju na snagu ovog zakona podneti predlog sudu za imenovanje stečajnog upravnika.

Predviđeno je stupanje na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

5. Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje Zakona

Za sprovođenje ovog Zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije. U budžetu Republike Srbije za 2014. godinu na ekonomskoj klasifikaciji 621 – nabavka finansijske imovine, sredstva u iznosu od 17.400.000.000 dinara namenjena su za otkup potraživanja po osnovu radnog odnosa u preduzećima u postupku privatizacije i to kako onih preduzeća koja se nalaze u postupku restrukturiranja, tako i onih koji su iz ovog postupka prešli u postupak stečaja. Mogućnost otkupa potraživanja ne stvara obavezu za tranzicioni fond. O otkupu potraživanja se pregovara u socijalnom dijalogu, tako da korišćenje ovih sredstava ne predstavljaju finansijski rizik ni u 2014. godini ni u naredne dve fiskalne godine.

6. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst), iz razloga što bi se usvajanjem predloženih izmena i dopuna Zakona o stečaju obezbedio pravni okvir za efikasno sprovođenje stečajnog postupka, naročito nad privrednim subjektima kod kojih nije bilo moguće sprovođenje restrukturiranja, niti uspešna privatizacija, u skladu sa Zakonom o privatizaciji.

Predložene izmene su nužne kako bi se koordinirano primenila rešenja iz predloženih ovog predloga zakona i Zakona o privatizaciji, koji se takođe donosi po hitnom postupku.